

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 150 lir
Leto XXXI. Št. 79 (9081)
TRST, nedelja, 6. aprila 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

Vietnamska lekcija

Z nezadržanim napredovanjem osvobodilnih sil Južnega Vietnama proti jugu se tragedija ob obalah Južnega kitajskega morja bliža koncu. Velika večina ozemlja je že v rokah osvobodilnih sil, ki vzpostavljajo na njem ljudsko oblast in demokracijo. Diktator Van Thieu je bil prisiljen zapreti se v ozke meje glavnega mesta Saigona in nekaj sosednjih pokrajin. S tem se je neustavljivo približal končni obračun. Da je ta imperialistična politika svetovnega žandarja bila obsojena na propad, je bilo jasno od vsega početka. Američani so se tako v Vietnamu kot v Kambodži oslonili na najbolj reakcionarne in korumpirane sile, ki se v nobenem primeru ne bi obdržale na oblasti brez milijardne ameriške pomoči in neposrednega posega njihovega vojaškega potenciala. Ameriški imperialisti se spremenili v Vietnamu in Kambodži v poligon za preizkušanje najsoodbojnijšega orožja od elektronskih naprav do kemičnih sredstev, s katerim so rodovitne indoktrinirane pokrajine spremenili v deželo gorja in ruševin. Toda ljubezen do svobode in želja po neodvisnosti vietnamskega in kambodžanskega ljudstva ter njihuna junaška boj so prisilili Američane, da so se morali umakniti iz Vietnama, potem ko so s podpisom pariškega mirovnega sporazuma, s katerim sta Nixon in Kissinger skušala rešiti «čast» ameriške vojske, skušali samo podaljšati agonijo vietnamskega kvizlinškega režima. Pred svojim umikom so Američani pustili Thieujevemu režimu ogromne količine vojaškega materiala, saj velja na primer sajonsko letalstvo za četrto najmočnejše letalstvo na svetu.

Osvobodilna vojska Južnega Vietnama je deležna v osvoboditvi krajev navdušenega sprejema prebivalstva in njegovega sodelovanja. To resnico situacije ameriška, sajonska, pa tudi druge propagande s svojimi obveščevalnimi potencialom prekriti z lažnimi ali vsaj mnogo pretiranimi vestmi o množičnem begu ljudi pred dirajočo osvobodilno vojsko. Resnica pa je, da se pred osvoboditelji umikajo le tisti, ki so se kompromitirali s sodelovanjem s korumpiranim sajonskim režimom in pa tiste množice, ki so jih sajonske sile silile z orožjem v roki prisilile k begu, da bi tako dokazovale svetu, da so osvoboditelji nezazeleni in osvojevali. To pa je velika laž, saj je že samo nezadržno propadanje Van Thieujevega režima, ne le pod pritiskom osvobodilnih sil, pač pa tudi pod pritiskom samega sajonskega javnega mnenja od budističnega do krščanskega gibanja, pa vse do bolj neodvisnih političnih skupin dokaz, da se osvoboditelji ne kompromitirajo, ampak ameriški režim podira pod te lastne odgovornosti in osvojevalnosti.

V stiski in da bi rešili, kar se rešiti da, skušajo ameriški imperialisti igrati na karto zamenjave najbolj kompromitiranih in izpostavljenih ljudi sajonskega in phnompenškega režima. Toda tudi to je račun brez krčmarja, saj je Lon Nolov primer zgovoren dokaz, da niti taka zamenjava ne more v nobenem primeru rešiti propadanja in pustolovske politike imperializma. Kambodski diktator je že bil prisiljen pobrati sile in kopita in se podati v nesladen beg s svojimi najožjimi sodelavci. Vprašanje je, če se bo Thieu sploh ponudila priložnost za podoben umik.

Ob begu šefa kambodškega kolaboracionističnega protijudskega režima se sama od sebe vsiljuje primerjava z usodo predsednika Čila, ki ga je izvolilo ljudstvo in katerega so strmoglavile spletke mednarodnega kapitala in zloglasne ameriške obveščevalne službe CIA. Salvador Allende ni sedel na prvo letalo, da bi si rešil življenje, čeprav bi to lahko naredil. Ostal je na svojem mestu, doslednost mu je narekovala, da z orožjem v roki brani v kar je trdno veroval in za kar ga je čilsko ljudstvo izvolilo z demokratičnimi volitvami in pooblastilo z demokratično ustavo. Morda gre za čustveno primerjavo, ki s politiko nima mnogo skupnega, a gre brez dvoma tudi za zgled, ki so ga spoznali samo tisti, ki so se postavili v službo narodnih in ljudskih interesov v nasprotju s kvizlinzmi, katerih usoda je bila vedno in bo: nečasten bankrot. i. f.

PO POROČILU GENERALA WEYANDA OB POVRATKU IZ JUŽNEGA VIETNAMA

PREDSEDNIK FORD BO ZAHTEVAL OD KONGRESA NADALJNJO OKREPITEV VOJAŠKE POMOČI SAIGONU

Povečan partizanski pritisk v delti Mekonga - Obtožbe ZRV Američanom

NEW YORK, 5. — Polom v Indokini in vsi njegovi politični aspekti ter odmevi v javnem mnenju so bili danes v ospredju posvetovanja med ameriškim predsednikom Fordom, zunanjim ministrom Henryjem Kissingerjem in poletnim glavnemu štabu ameriške vojske generalom Weyandom, ki se je komaj vrnil s poizvedovalne misije v Južnem Vietnamu. Posvetovanje je bilo posvečeno, kot je dejal glasnik Bebe hiše, predvsem položaju v Saigonu, v luči poročila generala Weyanda.

Ameriški predsednik je ponovno ostro kritiziral umik Saigoncev, ki je po njegovem mnenju, bil prenašjen in zelo slabo organiziran. Ford je krivdo za umik pripisal Van Thieuju.

Ob koncu posvetovanja, ki se je nekoliko zavleklo je šef ameriške diplomacije Kissinger v kratkem pogovoru z novinarji izjavil, da no Ford odločil o ukrepih, ki jih je treba sprejeti potem ko bo temeljito preučil Weyandovo poročilo in podatke, ki jih je posredovala ameriška obveščevalna služba.

O svoji odločitvi bo Ford govoril v četrtki v kongresu. Po mnenju zunanjega ministra Kissingerja bo ameriški predsednik zahteval od kongresa večjo pomoč za Saigonec. Kissinger je dodal, da se popolnoma strinja z oceno generala Weyanda, ki meni, da bi vladne čete lahko ohranile svoje sedanje položaje, če bi pravčasno prejele ameriško vojaško pomoč. Državni tajnik je opozoril, da trenutno ZDA pošiljajo Južnemu Vietnamu vojaško pomoč v skupni vrednosti 175 milijonov dolarjev, ki jih je kongres že odobril, ki pa jih Američani doslej še niso poslali. Gre za prozoren maneuver Fordove uprave, da bi povečala vojaško pomoč Thieujevemu lutkovnemu režimu in se obenem izognila nasprotovanju kongresa.

V Južnem Vietnamu se nadaljujejo spopadi. Osvobodilne sile pritiskajo na Phan Rang, glavno mesto obmorske pokrajine Ninh Thuan približno 260 kilometrov severovzhodno od Saigona.

Severnovietnamska tiskovna agencija poroča, da so osvobodilne sile stopile v Nha Trang v osrednjem delu Južnega Vietnama. Partizani so kot kaže mesto osvobodili v četrtki zjutraj. V Saigonu pa pravijo, da se vladne sile pripravljajo na protinapad, da b' mesto ponovno zasedle. Okrepitev spopadov v delti Mekonga tolmaričijo v krogih Thieujevega režima, kot posledico brezglavega bega vladne vojske proti jugu.

Podpoveljni delegacije začasne revolucionarne vlade na sajonskih pogajanjih je obtožil Združene države, da so organizirale letalski most z namenom, da bi pripeljale čimveč orožja in vojaškega materiala v Južni Vietnam s pretezo, da pomagajo beguncem. Dejaj je tudi, da življenje na osvobojenem področju poteka v miru.

kajšek v starosti 88 let. Že pred tremi leti je zbolel zaradi pljučnice in od tedaj se ni več udeleževal vsakdanjega političnega življenja. Nadomestoval ga je njegov sin Čang Čing-kuo.

Čankajšek je bil pomembna osebnost v političnih dogajanjih na Kitajskem. Udeležil se je že revolucije leta 1911, ko je skupaj s Sun Jat Senom sodeloval pri strmoglavljenju starodavne kitajske monarhije. V svojem razgibanem političnem delovanju je včasih sodeloval s komunistično partijo Kitajske, v drugih razdobjih pa se je krčevito boril proti njej. Njegova desničarska usmerjenost je prišla do izraza posebno po zadnji vojni, ko je skušal vsiliti svojo oblast nad Kitajsko, čeprav je bilo že v teku zelo razvito osvobodilno gibanje, ki ga je vodila Komunistična partija Kitajske pod vodstvom Mao cetunga. Čankajškovi napori, da bi ohranili na Kitajskem stare preživele na pol fevdalne odnose, so se popolnoma izjalovili. Stari nacionalistični general se je moral zateči na otok Taiwan, kjer je obdržal le še videz nekdanje oblasti. Pred nekaj leti mu je tudi organizacija Združenih narodov odvzela ta videz, saj je predstavništvo v sklopu petih velesil, ki sestavljajo stalno članstvo varnostnega sveta, prevzelo predstavništvo LR Kitajske. Od tedaj je zvezda starega Čankajška s svetlo konservativnih sil začela stalno upadati. Medtem so oblasti LR Kitajske osvobodile razne bivše vojne zločince ter ponudile spravo z ljudmi, ki so se nekoč bojevali proti kitajski ljudski revoluciji. Danes se postavlja samo še vprašanje, kaj bo v otokom Taiwanom, kjer je sedaj umrl generalni predstavnik boja proti kitajski ljudski revoluciji.

proti njej. Njegova desničarska usmerjenost je prišla do izraza posebno po zadnji vojni, ko je skušal vsiliti svojo oblast nad Kitajsko, čeprav je bilo že v teku zelo razvito osvobodilno gibanje, ki ga je vodila Komunistična partija Kitajske pod vodstvom Mao cetunga. Čankajškovi napori, da bi ohranili na Kitajskem stare preživele na pol fevdalne odnose, so se popolnoma izjalovili. Stari nacionalistični general se je moral zateči na otok Taiwan, kjer je obdržal le še videz nekdanje oblasti. Pred nekaj leti mu je tudi organizacija Združenih narodov odvzela ta videz, saj je predstavništvo v sklopu petih velesil, ki sestavljajo stalno članstvo varnostnega sveta, prevzelo predstavništvo LR Kitajske. Od tedaj je zvezda starega Čankajška s svetlo konservativnih sil začela stalno upadati. Medtem so oblasti LR Kitajske osvobodile razne bivše vojne zločince ter ponudile spravo z ljudmi, ki so se nekoč bojevali proti kitajski ljudski revoluciji. Danes se postavlja samo še vprašanje, kaj bo v otokom Taiwanom, kjer je sedaj umrl generalni predstavnik boja proti kitajski ljudski revoluciji.

ti organiziranih sil se je na dolgo govorilo. Izražena so enotna stališča, da bo Socialistična zveza kos svojim nalogam samo, če bo zagotovila vodilna idejno-politična vloga Zveze komunistov celotne dejavnosti komunisti. Ne gre za povečevanje, niti za monopol odločanja. Gre za to, da se morajo v izgradnji novih družbenih odnosov najbolj intenzivno angažirati tisti, ki sebe smatrajo za najbolj vestni in disciplinirani del delavške razrede.

Avantgardna vloga Zveze komunistov ni dana za vedno in sama po sebi. Uresničuje in potrjuje se samo s konkretnim delom, s prakso.

UMRL JE BORIS TRAMPUŽ

LJUBLJANA, 5. — Sinoči v poznih večernih urah je v Bohinju nenadoma umrl Boris Trampuž. Pokojnik se je rodil 26. junija 1912 v Pazinu, a se je čutil Kraševca. Že pred vojno je aktivno deloval v prednih družstvih na univerzi in v drugih organizacijah v Ljubljani. Zaradi izkušnje, pridobljenih v najprednem gibanju, je po okupaciji Jugoslavije nadaljeval svoje delo pri organizaciji Osvobodilne fronte in njenih organih. Najprej je bil vodja skupine «Osvobodne levice», znane kot «Čoževe skupine», nato član Okrožnega odbora Osvobodilne fronte v Ljubljani, vodja rajonske Narodne zaštite ter član plemenitih kulturnih delavcev, rajonski zaupnik varnostne službe VOS, član komiteja komunistične partije Slovenije in izvršnega odbora Osvobodilne fronte v taborišču Visco v Italiji ter odseka za notranje zadeve pri SNOS. Član Zveze komunistov je bil od l. 1942.

Po osvoboditvi je opravljal pomembne dolžnosti: zaposlen je bil pri ministru za notranje zadeve Socialistične republike Slovenije kot šef kabineta in načelnik pravno-organizacijskega oddelka, nato je bil vicekonzul v generalnem konzulatu v Bratislavi, sekretar ekonomske fakultete v Ljubljani in od leta 1949 do 1957 generalni sekretar univerze v Ljubljani.

Do leta 1963 je bil generalni konzul v Celovcu in po vrnitvi v Slovenijo podpredsednik komisije za mejna vprašanja pri izvršnem svetu ter pomočnik sekretarja izvršnega sveta. Od 1. novembra 1970 do 30. novembra 1974 je bil generalni konzul SFRJ v Trstu.

Boris Trampuž je bil nosilec reda jugoslovanske zvezde z zlatim vencom ter drugih visokih jugoslovanskih in tujih odlikovanj, med katerimi odličja republike Italije, «Grand'Ufficiale», ki ga je prejel leta 1971 ob obisku predsednika Tita v Italiji.

Predsednik predstava Socialistične republike Slovenije Sergej Kraigher je poslal družini pokojnega Borisa Trampuža sožalno brojčavo: «Zelo me je prizadela vest o nenadni smrti tovariša Trampuža. Z njim smo izgubili zvestega in predranega borca, ki je vse svoje sile postavil za zmago socialistične revolucije v času narodnoosvobodilne borbe in za udrutitev njenih pridobitev v vsem pojavnem delovanju.

Vsem svojim delom in posebej s prizadevanjem za povezovanje zamejskih Slovencev z matičnim narodom ter z utrjevanjem ugleda naše republike v mednarodnem okviru si je zagotovil častno mesto med borci za uveljavitev in utrjevanje samopravne socialistične družbe. Tak nam bo vsem vedno ostal v spominu. Sprejmite izraze mojega globokega sožalja.

«Globoko nas je presunila nenadna smrt našega tovariša in prijatelja Borisa», pravi v sožalnih brojčavi predsednik socialistične zveze Slovenije Mitja Ribičič. «Prejmite v mojem imenu in v imenu predstava republike konferencie Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Vi, hčerka in sin, iskreno sožalje. Naj vam bo v tem težkem trenutku v tolažbo misel, da z vami sočustvujejo številni prijatelji in sorodniki tovariša Čoza doma in v zamejstvu.»

Sožalje ob nenadni smrti Borisa Trampuža so izrekli tudi Edvard Kardelj s soprogo, dr. Marjan Breclj, Andrej Marinc in drugi.

D. K.

Prijatelja ni več

Zaprepačeni, globoko pretrepani smo v večeršnjih dopoldanskih urah zvedeli, da je v Bohinju nenadoma umrl Boris Trampuž, do nedavna generalni konzul SFRJ v Trstu, iskreni in z vsem srcem primorskega rojaka predani prijatelj zamejskih Slovencev, bорец za naše narodnostne pravice. Težko, silno težko se je sprijazniti s to kruto resnico, saj ga še vidimo sredi nas vsega zavzetega, ne le kot visoko cenjenega predstavnika matične dežele, temveč predvsem kot enega izmed nas samih, kot tako rekoč člana naše narodnostne skupnosti, saj je živel in delal med nami in za nas z neumornostjo, ki je lastna samo ljudem, ki so se zapisali delu in boju za skupnost. Razdal se je, trošil je svoje sile ne oziraje se nase, s svojo prisotnostjo na prireditvah zamejskih Slovencev, neglede na njihovo politično, idejno ali strankarsko pripadnost, je vnašal v naše sredine zavest nedeljivosti našega narodnega telesa, toplino človeka, ki je svoje službeno poslanstvo pojmoval in uveljavljal s ponomosom predstavnika pomorne dežele in obenem s preprostostjo in domačnostjo človeka, ki je nosil v sebi najplemenitejša čustva.

Težko, boleče težko nam je za človekom, ki je postal prijatelj vsakega izmed nas, o katerem vemo, da se je znal postaviti za nas kot skupnost pred vsakomer in da ni niti hotel biti diplomat, ko je bilo treba povedati pravo besedo, ko je bilo treba tudi dvigniti glas v obrambo naših interesov, ali proti sprenevanju, ali proti naši narodnostni skupnosti neprijaznim stališčem.

Nedopovedljivo težko nam je, ker smo izgubili prijatelja, ki je bil v svoji osebnosti skromnosti velik, ki je bil s svojim življenjem in s svojimi zgodovinskimi opredelitvami zgled Slovenca in Jugoslavana, kakršnega sta skovala izjemen čas in pošteno, zavestno stremeljenje k novim, plemenitim, vedno bolj pravičnim družbenim ureditvam. Takega, vedno odkritega in iskrenega s somišljenikom ali ne, so spoštovali vsi, tudi italijanski sogovorniki, ker so razumeli, da imajo pred seboj krement značaj, ki ne odstopa in ki govori to, kar misli. Misli pa je vedno, kot diplomat in človek, na našo narodnostno skupnost, takrat, ko je zastopal domovino na Koroskem in v tistih nepozabljenih štirih letih, ko je živel in delal med nami. A tudi še mnogo prej: takrat, ko je med prvimi pridružil Osvobodilni fronti, ko je kot ilegalce v pomlad leta 1944 živel v Trstu in vsrkaval utripanje bojujočega se mesta, takrat, ko je v vrstah narodnoosvobodilnih borcev nosil s seboj žar človeka, ki mu je svoboda pomenila vse.

Ko smo se pred komaj štirimi meseci poslavljali od njega se nismo ločevali, ker smo vedeli, da bo še naprej živel z nami in za nas, ker smo čutili, da smo v njegovem srou, da se vez med njim in nami ne more pretrgati.

Sedaj, ko se mu je pretrgala nit življenja in ko se ne bo mogla več uresničiti njegova objuba, da se bo še in še vračal med nas, zagotavljamo, in prepričani smo, da velja to zagotovilo za slehernega slovenskega zamejskega človeka od Miljskih hribov do Matjurja, da se bo še in še vračal v naš spomin, v naše pogovore, v naše misli, da bo živel med nami kot podoba drugega, čudovitega človeka.

V tem bolečem trenutku velja naša misel tudi njegovi hudo prizadeti družini, ženi Vandi, hčerki in sinu, s katerimi globoko in iskreno žalujemo.

Jože Koren

Umrl je Čankajšek

TAIPEH, 5. — Danes ob 15.30 je umrl predsednik tako imenovane nacionalistične Kitajske Čankajšek.

OB PRISOTNOSTI MINISTROV TOROSA IN DONAT CATTINA

pred dvorano strokovne šole zbralo nekaj sto delavcev v transparenti o propadu njihovih podjetij. Sindikati namreč oporekajo industrijski coni, češ da ni prinesla drugega, kot da so se že obstoječa podjetja preselila, da je zato propadla cela vrsta podjetij in da je «selitev» veljala državo in deželo težke milijarde, ki so jih pobrali industrijski.

Zanimiva so bila izvajanja ministra Donat Cattina, ki je govoril o italijanski gospodarski krizi in jo je povezal predvsem z neuravnoteženim razvojem preteklih let in z nesposobnostjo politične oblasti, da uredi planski razvoj gospodarskega sistema. Zavzel se je za kreditne rešitve in posege, ker drugače grozi nov val stečijev in industrijskih podjetij. Vendar minister Donat Cattin ni bil povsem pesimističen, ker vidi možnosti pozitivnega izhoda iz krize.

BOGO SAMS

Otvoritev industrijske cone v kraju S. Vito al Tagliamento

V coni je 27 podjetij - Oporekanje delavcev in sindikatov

(Od našega posebnega dopisnika)

VITO AL TAGLIAMENTO, 5. — Danes so svečano otvorili industrijsko cono Ponte Rosso, ki so jo pričeli graditi septembra 1969. leta in v kateri sedaj že obratuje 27 manjših in srednjih industrijskih podjetij z okoli 800 zaposlenimi. Na svečanosti sta bila prisotna ministra Donat Cattin in Toros, predsednik deželnega odbora Comelli, odbornika Giusti in Del Gobbo ter druge osebnosti. Goste je pozdravil predsednik konzorcija za industrijski razvoj deželni svetovalec Rino Bianchini.

Dopolnila je bila okrogla miza o perspektivah te industrijske cone in o nujno potrebnih nadaljnjih investicijah. Kot moderator je bil prisoten ravatelj lista «Il Sole» 24 ore Alberto Mucci, govoril pa so predstavniki oblasti, industrije in sindikatov.

Okrogla miza je potekala v nekoliko napetem ozračju, saj se je

LOGIČNE POSLEDICE POPUŠČANJA FAŠISTIČNIM TOLPAM

Fašistični napad na slovensko nižjo srednjo šolo v Dolini

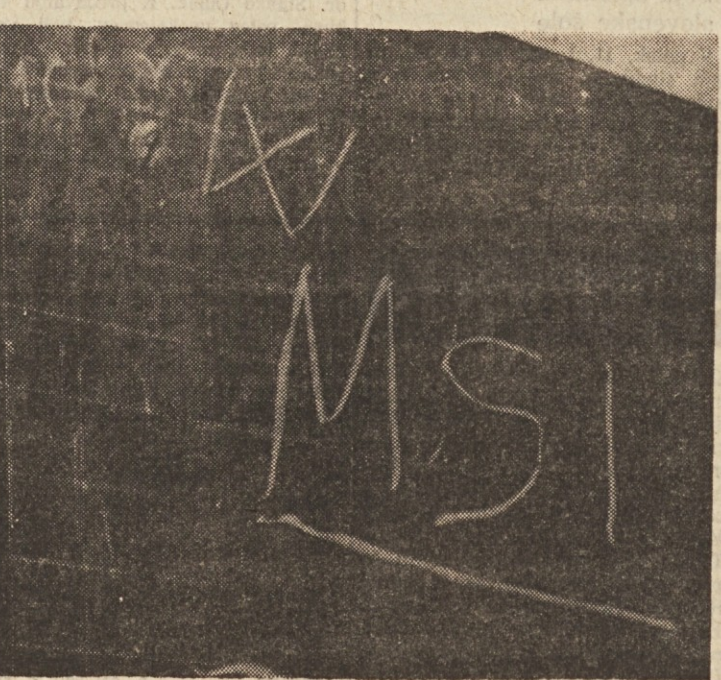
Pustošili so po raznih šolskih prostorih ter premazali table s fašističnimi napisi - Izjave dolinskega občinskega odbora in sekcije KPI ter SKGZ

Fašistična drhal se je oglasila z novo zločinsko akcijo. V varnem zavetju teme je vdrla v prostore slovenske nižje srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini, v njih pustošila in pustila svoj značilen in zgovoren podpis.

Ni naključje, da se je dejavnost fašistov spet usmerila proti naši šoli, ki je osnova naše narodnostne bitnosti, in ni naključje, da se je spet oglasila ravno v trenutku, ko vsa napredna in demokratska javnost slovesno slavi 30-letnico osvoboditve in zmage nad tistimi mračnjaki silami in idejami, na katere se danes sklicujejo njih mračnjaški epigoni.

Da gre za novo izzivanje neofašističnih elementov, je bilo takoj neizpodbitno jasno. O tem so pričali debeli napisi s kredno na šolskih tablah. V učilnici II. A razreda je bilo napisano «Tutti gli slavi sono porci, qui sono state le brigate nere» (Vsi Slovenci so svinje, tu so bile črne brigade). V učilnici III. A razreda v prvem nadstropju so na tablo zapisali z modro kredo «O MS!». V tajništvo pa so nočni škvadrirji pustili listek z napisom «Aquila della notte» (Nočni orel) in začelne ce «B. P. P.», ki si jih zaenkrat še nihče ne zna obrazložiti. Svojo akcijo so dopolnili s pustošenjem po predalih tajništva, ravnateljstva, zbornice, patronata ter drugih prostorov. Očitno je torej, da so nekaj iskali. Kaj jih je med akti učnega osebja mikalo, zaenkrat še ni jasno. To bodo skušali ugotoviti policijski organi, ki so uvedli preiskavo. Škvadriristom se je očitno pred koncem njihovega divjanja mudilo, ker so v naglici odnesli s seboj le šolski fotoparar, niso pa utegnili odnesti tudi nekaj denarja iz šolske blagajne.

Nočni vdor fašističnih izzivalcev je odkril šolski sluga Avguštin Furlan, ko je zjutraj prišel odpirat šolske prostore. Takoj je

Podpis avtorjev napada na dolinsko šolo

obvestil ravnatelja, ta pa policijo. Pouk se je začel z malenkostno zamudo.

Na ta novi primer izzivanja je vsa slovenska in antifašistična javnost že včeraj odločno odgovorila. Takoj se je sestel dolinski občinski odbor, ki je sprejel resolucijo, v kateri obsoja fašistični izzivalni poskus, poziva organe javne varnosti, da strogo ukrepanje ter obenem poziva celotno prebivalstvo, da se enotno združi proti takim primerom nestropnosti. Podobno resolucijo je sprejela tudi sekcija KPI dolinske občine. Med drugim ugotavlja, da nas takšni primeri, ki se vrsto let ponavljajo z namenom, da bi zaustavili razvoj demokracije, napredka in miru, opozarjajo, da moramo svojo protifašistično budnost še bolj okrepiti in jo še odločneje vnašati v vse strukture javnega življenja.

Izvršni odbor SKGZ v svoji izjavi z ogorčenjem obsoja ponovni fašistični napad na slovensko šolo in poziva odgovorne varnostne in sodne oblasti, da z vso odločnostjo in brez oklevanja izsledijo in zglede kaznujejo fašistične škvadririste in njihove nadzornike, ki jih glede na to, da so v šolskih prostorih pustili znak svoje pripadnosti, vsaj tokrat ne bi smelo biti težko izslediti. Predvsem pa poziva v svoji izjavi oblastvene organe in politične sile na oblasti, da z doslednim in aktivnim antifašizmom enkrat za vselej onemogočijo fašistično dejavnost, ki je naperjena proti omladini in proti slovenski narodnosti in skupnosti, ki je tokrat, kot je že bila v času dvajsetletne črne strahovlade, v naših krajih prva žrtev fašizma.

Vsdržavna konferenca uredniških odborov

RIM, 5. — Danes je bila v Rimu vsdržavna konferenca uredniških odborov italijanskega dopisja in radio - televizije. Konferenca sta se udeležila tudi dva predstavnika našega lista.

Na srečanju so članikarji obravnavali vsa številna in zapletena vprašanja časnikarstva v Italiji, odnosov med uredniškimi kolektivi in založniki ter se po mnenju demokratskega sožitju in proti slovenski narodnosti in skupnosti, ki je tokrat, kot je že bila v času dvajsetletne črne strahovlade, v naših krajih prva žrtev fašizma.

SINOČI V TRŽAŠKEM KULTURNEM DOMU

Lep uspeh osrednje prireditve zborovske revije «Primorska poje»

Nastopilo je deset zborov - Sinočnja revija posvečena 70-letnici skladatelja Ubald Vrabca

Ob številni udeležbi občinstva in gostov, med katerimi smo zapazili poslanca Škerka, generalnega konzula SFRJ v Trstu Renka, konzula Kosorja, predsednika SKGZ Raceta, predsednika Zveze cerkvenih pevskih zborov Hareja, predstavnike ZKPO Slovenije ter številne skladatelje ter pevce, je bila sinoči v tržaškem Kulturnem domu sedma revija letošnje zborovske manifestacije «Primorska poje», ki jo prireja Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorje. Na začetku je predstavnik SPZ Kapelj počastil spomin bivšega generalnega konzula SFRJ v Trstu Borisa Trampuža, ki je bil zvest obiskovalec vseh naših kulturnih prireditev in je včeraj nenadoma umrl.

Sinočni koncert je bil posvečen skladatelju in pevcu Ubald Vrabcu, ki praznuje letos svojo 70-letnico. Po slavnostnem govoru predsednika Klavdija Palčiča, ki je o risal pomen manifestacije, je o Vrabčevem delu spregovoril predstavnik ZPZP Ivan Silič, ki mu je v imenu obeh organizacij poklonil slikarja Komela iz Nove Gorice ter ga proglasil za častnega člana Združenja.

V prvem delu sporeda so nastopili Dekliški zbor iz Devina, Benetke Pubbe iz Podbocesca in mešani zbor SPD Edinost iz Pliberka na Koroškem, zbor, ki sta bila deležna najtoplejšega pozdrava, mešani zbor «F. Prešeren» iz Boljuna in moški zbor «Mirko Filej» iz Gorice. V drugem delu, ki je bil posvečen izključno Vrabčevim pesmim, so nastopili moški zbor «Igo Grudens» iz Nabržine, ženski in mešani zbor iz Postojne, moški zbor «Franc Zgonik» iz Branika ter mešani zbor «Svoboda» iz Izole.

V ZVEZI S KRIZO V EVROPI

Dežela bo pomagala izseljenim delavcem

V prostorih deželnega odborništvaa za delo se je včeraj sestala delovna skupina, ki se ukvarja z vprašanji izseljenstva. Na seji, ki jo je vodil odbornik Dal Mas, so podrobneje preučili najnovejši razvoj delovne zveze s položajem izseljenih delavcev. Zaradi krize, ki je zajela Evropo, se številni izseljenci vračajo tudi v Furlanijo - Julijsko krajino. Tem je dežela sklenila pokrajini z istimi ugodnostmi, ki jih deželni zakon št. 9 iz leta 1971 predvideva za delavce, ki jih pri

nas prizadene zaprtje tovarne. Hkrati s tem bo deželna uprava dala na razpolago nova finančna sredstva za priznavanje pomoči po že omenjenem zakonu iz leta 1971.

Župan Spaccini počastil spomin Borisa Trampuža

Župan Spaccini je včeraj med sejo tržaškega občinskega odbora počastil spomin bivšega jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu Borisa Trampuža.

● Zaradi zamenjave kablja openski tramvaj jutri in v torek ne bo vozil na odseku Trg Škorkljica do vrhneja dela Škorklje. Od tu do Opčin bo tramvaj vozil vsakih 30 minut, na odseku Trst - Opčine pa bodo vozili avtobusi.

Tretja deželna komisija je na svoji zadnji seji, ki ji je predsedoval svetovalec Masutto sprejela z večino glasov zakonski osnutek, ki

TRST NE MORE BITI IZJEMA

V vseh pristaniščih na svetu pobirajo takse za promet z nafto

S tem se mora sprijazniti tudi družba SIOT - Vztrajati pri drugačnih stališčih pomeni škodovati nadaljnjemu razvoju pristaniških dejavnosti

Predsednik neodvisne ustanove za tržaško pristanišče G. Tonutti je včeraj komentiral zadržanje Italijanske družbe za čezalpski naftovod (SIOT) v zvezi s plačilom posebne takse za izkrcanje surove nafte v tržaški luki. Vsem mora biti jasno - je dejal Tonutti - da se luka ne more modernizirati, če v njej ni razpolago ustreznih finančnih skladov. Država je prav zato sklenila, naj se pri vsaki toni surove nafte v dovozu v tukajšnje pristanišče zaračuna posebna taksa 90 lir v korist pristaniške ustanove.

Take takse so že zdavnaj uvedle vse druge luke v svetu, v Evropi in v Italiji: v Genovi, Neaplju in Benetkah znaša 30-40 lir, v manjših lukah pa 15 lir pri toni. V Trstu je doslej veljala smešna taksa 50 sto-

predvideva dodelitev deželnega prispevka raznim deželnim šolskim ustanovam ter študijskim in raziskovalnim centrom vsedežnega pomena. V Trstu bosta tega prispevka deležna višja šola za socialne delavce ter inštitut ISDEE.

Osemnajstletniki bodo lahko kandidirali

Na osnovi zakonskega dekreta lahko kandidirajo tudi mladeniči in mladenke v starosti od 18. do 21. let, ki bodo tokrat prvič volili, pa čeprav do predložitve kandidatnih list se ne bodo vpisani v volilne sezname. Potrdilo o vpisu v sezname bodo lahko predložili kasneje.

Jutri seja glavnega odbora SKGZ

SKGZ javlja, da bo jutri, 7. t.m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa 9, druga seja glavnega odbora.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST
Kulturni dom
MAURICE HENNEQUIN in GEORGES DUVAL
ANATOLOV DVOJNIK
(Le Coup de Fouet)
KOMEDIJA V TREH DEJANJIH
Jezikovna in odrska priredba JANEZ NEGRO
Scena inž. arh. SVETA JOVANOVIČ
Kostumi ALENA BARTLOVA
Glasba ALEKSANDER VODOPIVEC in URBAN KODER
REŽIJA ADRIJAN RUSTJA
V petek, 11. t.m., ob 20.30 ABONMA RED A - premierski; v soboto, 12. t.m., ob 20.30 ABONMA RED B - prva sobota po premieri; v nedeljo, 13. t.m., ob 16.00 ABONMA RED C - prva nedelja po premieri.

Izletnikom v Grčijo

Vse udeležence izleta Primorskega dnevnika z ladjo «Istria» v Grčijo prosimo, da v torek, 8. t.m., ali v sredo, 9. t.m., ob 8.30 do 12.30 in ob 15. do 18. ure dvignijo v Ul. Montecchi 6/II, v sobi št. 22 program, navodila in liste za izlet.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom
GOSTOVANJE
MLADINSKEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE
A. LINDGREN
PIKA NOGAVIČKA
(mladinska igra)
V torek, 8. aprila ob 15.30. ZADNJA PONOVIČEV bo v torek, 15. aprila ob 17.15.

Prosvetno društvo «Igo Grudens» in športno društvo «Sokola» iz Nabržine prirejata danes, 6. aprila, ob 16. uri v dvorani Prosvetnega doma v Nabržini

KOROŠKI VEČER

Nastopa mešani zbor SPD Edinosti s Pliberka na Koroškem in koroški pesnik Andrej Kokot.
Vijudno vabljeni!

SPDT vabi v petek, 11. t.m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa 9, na

3. PLANINSKI VEČER

Predaval bo Tone Škabar iz Ljubljane o lanski ekspediciji na KANGBACEN.
Vabljeni vsi člani in prijatelji!

SPDT vabi v petek, 11. t.m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa 9, na

Razna obvestila

Predsedstvo Tržaškega partizanskega pevskega zbora obvešča vse odbornike, da bo v torek, 8. t.m., ob 19.30 seja odbora v Bazoviškem domu.

Društvo za varstvo okolja v Dolini vabi na predavanje prof. dr. France Habet, predstojnika Inštituta SA ZU za raziskavo Krasa v Postojni: LEPOTE KRASA IN NJEGOVO VARNOST. Predavanje z diazpozitivni bo v prostorih PD Valentin Vodnik v Dolini, v soboto, 12. aprila t.l., ob 20.30. Vabljeni!

PD France Prešeren iz Boljuna sporoča članom in vsem vaščanom, da so članke izkaznice za leto 1975 na razpolago pri Lauri v mlekarni, Silvi v baru in pri Silvestri Maver.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu prireja v četrtek, 10. t.m., ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa 9, I. nadst., predavanje o letošnji davčni prijavi. Predaval bo dr. Stanko Oblak. K predavanju vabimo, poleg upokojencev, tudi vse, ki jih to vprašanje zanima. Zaradi boljše razumevanja pripravimo, da vsako prinese s seboj obrazec 740, ki je na prodaj v vseh tobakarnah, a ga je moč dobiti tudi brezplačno v III. nadstropju finančne direkcije (Largo Panfilij 2).

Ilan in bolničarka Giuseppina Trentin, upokojenec Rodolfo Leri in gospodinja Emma Escher, obrtnik Carlo Dell'Oro in uradnica Chiara Pavat, delavci Bruno Delbello in šivilja Amelia Mian, delavec Nerio Colan in delavka Lidia Rebola, gasilec Silvio Kozlan in otroška vrtnarica Manuela Zidarich.

LOTERIJA
BARI 59 15 54 13 28
CAGLIARI 18 49 53 36 80
FIRENCE 20 27 49 75 52
GENOVA 79 7 77 18 49
MILAN 21 46 9 69 77
NEAPELJ 66 59 87 70 31
PALERMO 52 71 60 23 49
RIM 81 43 52 77 44
TURIN 8 27 82 5 51
BENETKE 83 77 45 78 17

ENALOTTO
X 1 1 2 12 X 2 1 2 X X
KVOTE: 12 točk - 10.466.000; 11 točk - 332.600; 10 točk - 25.400 lir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Biaioletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Vielmetti, Borzini trg 12; Al Centauru, Ul. Rossetti 33; Madonna del Mare, Largo Piave 2; Costalunga, Erta di S. Anna 10 (Kolonokevec).

LEKARNE V OKOLICI
Bolfunee (tel. 228-124). Bazovica (tel. 226-165). Opčine (tel. 211-001). Prosek (tel. 225-141). Božje polje - Zgonik (tel. 225-596). Nabržina (tel. 200-121). Sesljan (tel. 209-197). Zav. (tel. 213-137). Milje (tel. 271-124).

Slovenski klub priredi
v torek, 8. aprila, ob 20.30 predavanje
DUSAN FURLAN:
O PARTIJSKEM SOLSTVU MED NOB
Predavanje je iz cikla, posvečenega tridesetletnici osvoboditve. Govor bo o vlogi, pomenu in delovanju partijskih šol med NOB na Slovenskem, s posebnim ozirom na pokrajinsko partijsko šolo za Slovensko primorje in Gorenjsko v Cerknem, in na njeno tragično usodo.
Vabljeni!

KROŽEK ZA DRUŽBENE IN POLITIČNE VEDE
«PINKO TOMAŽIČ» - TRST

V četrtek, 10. aprila 1975, ob 20. uri bo v dvorani KPI na Trgu Stare mitnice (Largo Barriera Vecchia) št. 11/II. nadst. večer z naslovom:

14. KONGRES KPI in manjšinska vprašanja

Srečali se bomo s tovariši, ki so prisostvovali kongresu: MARIJA BERNETIČ BORIS ISKRA SERGIJ SLAVEC STOJAN SPETIČ ALBIN ŠKERK
Vijudno vabljeni! ODBOR

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V dvorani PD «Ivan Cankar», Ul. Montecchi 6/IV. nadst.: danes, 6. aprila, ob 18.15 in v ponedeljek, 7. aprila, ob 20.30.

DARIO FO

MARKOLFA

Farsa s prologom (prvič v slovenščini)

PREVOD: Marija Kacin
SCENA: D. Jurca - Giorgi in F. Vecchiet
KOSTUMI: Drago Jurca - Giorgi
ASISTENT REŽIJE: Marko Sosič
LEKTORICA: Milica Kravos
Asistentki kostumografije in šiviljska dela: M. Nadišek in L. Prihac
REŽIJA: JOŽE VOZNY

SD Breg izreka globoko sožalje družini Lovriha ob prerani izgubi sina Adrijana.

Ob tragični in nenadomestljivi izgubi draga

SILVESTRA GRGICA

bivšega predsednika PD «Slovan» v Padrih izreka Slovenska prosvetna zveza globoko sožalje družini in sorodnikom.

SD Gaja iz Padrih in Gropade izreka iskreno sožalje svojem ob hridki izgubi

SILVESTRA GRGICA

društvenega podpornega člana.

Ob prerani smrti svojega odbornika

SILVESTRA GRGICA TAGURNJEVEGA

izreka Gozdna zadruga iz Padrih globoko sožalje užalošeni družini in sorodnikom.

Prosvetno društvo «Slovan» iz Padrih se pridružuje žalovanju ob tragični izgubi svojega bivšega predsednika

SILVESTRA GRGICA

žalovanju ob prezgodnji smrti draga

BORISA TRAMPUŽA

se globoko ginjeni pridružujejo njegovi tržaški prijatelji

MILENA IN STANKO BOLE

PAVLA IN ANGELO KUKANJA TATJANA IN PINO PANJEK ZORA IN LIBERO POLOJAZ MARIJA IN STANKO OBLAK ANICA IN DORCE SARDOČ IVICA IN ŽARKO SIMONČ

Ob smrti draga prijatelja

BORISA TRAMPUŽA

se žalovanju svojev pridružujejo BOŽENA in DUŠAN KOŠUTA VANJA in VLADO TURINA

Ob prerani smrti bivšega jugoslovanskega generalnega konzula v Trstu dr. BORISA TRAMPUŽA

izreka Slovenska skupnost globoko sožalje prizadeti družini.

Ob smrti bivšega gen. konzula SFRJ v Trstu Borisa Trampuža izreka pokrajinski odbor VZPI - ANPI svojcem iskreno sožalje.

Kolektiv Tržaškega partizanskega pevskega zbora izraža ob nenadni izgubi bivšega konzula v Trstu Borisa Trampuža ženi Vandi, hčerki in sinu globoko sožalje.

Odbor za postavitev spomenika padlim v Krizi izreka svojem pok. Borisa Trampuža iskreno sožalje.

Slovenski zamejski javnosti sporočamo žalostno vest, da je v Bohinju

nenadoma umrl

BORIS TRAMPUŽ

bivši generalni konzul SFRJ v Trstu, borec NOB, velik prijatelj vseh Slovencev v Italiji in odločen zagovornik njihovih narodnostnih teženj.

Ohranili ga bomo v trajnem hvaležnem spominu!

Slovenska kulturno - gospodarska zveza in vahnjo vključene slovenske organizacije

Sporočamo žalostno vest, da je včeraj nenadoma tragično preminil naš ljubljani sin in brat

ADRIJAN LOVRIHA

Dan in uro pogreba bomo sporočili kasneje.

Žalujejo oče Pepi, mama Marta, brat

Vojko z družino in drugo sorodstvo

Dolina, 6. aprila 1975

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga mama, nona in sestra

MARIJA ŠIRCA vd. LEGIŠA

Pogreb drage pokojnice bo jutri, 7. t.m., ob 15. uri izpred mavhinske cerkve na domače pokopališče.

Žalujejo otroci: Lucano, Irena in Anica, snaha, zeta, vnuki, bratje, sestre ter druga sorodstvo

Mavhinje, 6. aprila 1975

Sporočamo žalostno vest, da nas je po kruti, tragični nesreči nenadoma zapustil naš dragi

SILVESTER GRGIČ - TAGURNJEV

Pogreb bo v torek, 8. aprila, ob 16. uri iz padriške cerkve na bazovsko pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: žena Silva, sin Igor, hčerki Tatjana in Sonja, starši Stanko in Milka, sestra Milena z družino, tast Rudolf in tašča Zora, svak Boris z družino in drugo sorodstvo

Padriče, Izola, Beka, Orlek, Trst, Ljubljana, 6. aprila 1975

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili k večnemu počitku našo drago mamo in nono

FRANČIŠKO SEDMAK vd. TRETJAK

Posebna zahvala darovalcem vencev in cvetja, pevskega zboru Vema, krški godbi, krški sekciji KPI, tov. Jelki za tolažilne besede pri odprtem grobu ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Žaluoja hči, vnukinja z možem, David in Sarah

Krži, 6. aprila 1975

ZAHVALA

Ob tolikih izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob izgubi naše predrage

MARIJE GUŠTIN roj. PURIČ

se prisrčno zahvaljujemo. Posebna zahvala č.g. župniku, sorodnikom, občinski upravi, darovalcem cvetja ter vsem, ki so jo spremlili k večnemu počitku.

Družine Guštin, Vitez in Ravbar

Veliki Repen, 6. aprila 1975

ZAHVALA

Ganjeni ob izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob izgubi našega draga

HERMANA BANA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam izkazali sočutje v globoki žalosti.

Družine: Ban, Pro, Ghernig, Gorza in D'Este

Trst, 6. aprila 1975

Pogrebno podjetje: Ul. Zonta 3 - tel. 38-006

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad izrazi sožalja, sočustvovanja in solidarnosti ob smrti našega draga brata in strica

DUŠANA ČERNETA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam ob uri žalosti stali ob strani in nas tolažili.

Posebna zahvala naj gre č. duhovščini, govornikom, kolegom radia Trst, predstavnikom časnikarske zbornice, zastopnikom slovenskih političnih in kulturnih organizacij, pevcem, darovalcem vencev in cvetja, prijateljem in znancom, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Sestre in drugi sorodniki

Gorica, Vogrsko, Washington, 6. aprila 1975

Danes, NEDELJA, 6. aprila

SONCE vzhaja ob 5.37 in zahaja ob 18.38
DOLŽINA dneva 13.01 - Lu-
na vzhaja ob 3.01 in zahaja ob 13.46
Jutri, PONEDELJEK, 7. aprila
RADIVOJ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 17,7 stopinj, najnižja 11,8, ob 19. uri 13,4 stopinj, zračni pritisk 1012,7 v staljen, veter 10 km/h, vlažnost 70%, dežja je padla 6,4 mm, vlažnost 70%, dežja, nebo pooblačeno, morje rahlo razbijano, temperatura morja 9,9 stop.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. aprila 1975 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 18 oseb.
UMRLI SO: 102-letni Virgilio Gallico, 71-letni Mario Degrassi, 40-letni Silvestro Gregori, 54-letni Rosa Brasca por. Lugač, 64-letni Rodolfo Furlan, 70-letna Rosa Carobella por. Depau, 80-letna Teresa Morgan vd. Fontana, 53-letni Guglielmo Scarpa, 78-letna Amelia Ceriani vd. Zornada, 81-letna Vittoria Puntar, 88-letna Giovanna Parapat vd. Pobega, 81-letni Enrico Bilisco, 75-letna Olga Candido vd. Galetto, 66-letni Carlo Pertot, 81-letna Franciška Sedmak vd. Tretjak, 90-letna Argia Toffolo vd. Scala, 61-letni Luigi Candotti in 63-letna Nerina Scutari por. Tretene.

OKLICI: pomorščak Sergio Zan in bolničarka Margherita Sciuto, kuhar Nicola Civiello in gospodinja Maria Sovdat, univerz. študent Patrizio Brusani, mehanik studentka Serena Carpani, mehanik Paolo Pintaldi, častnik Vittorio Colajuci in uradnica Vanda Falzag, inšpektor Roberto Felici in gospodinja Rossella Defilippi, uradnik

Včeraj - danes

Franco Ticini in učiteljica Tiziana Laera, komercialist Raffaele Carenquini in trgovka Giuseppina Brantina, kovač Diego Albertella in prodajalka Jadranka Poljuh, uradnica Franco Santini in uradnica Susanna Fornas, uradnik Paolo Gregori in učiteljica Laura Cortese, pristanišnik Mario Ruzier in bolničarka Vilma Furlani, uradnik Roberto Furfaro in uradnica Gabriella Bubico, delavec Gianfranco Laganis in frizerka Luciana Schillani, upokojenec Vittorio Sirca in gospodinja Antonia Cossetto, farmacist dr. Silvio Laffranchini in univerz. študentka Daniela Dandri, železničar Antonio Sfragola in krznarka Sonia Balbi, Maurizio Lombardo in gospodinja Fiorella Cortesi, strugar Renzo Mutton in prodajalka Marina

Steffè, pristanišnik Vittorio Berto in delavka Patrizia D'Arcon, uradnik Renato Pistan in uradnica Marina Ervatti, uradnik Gary Pedder in uradnica Adriana Prepost, uradnica Maria Riva de Onestis in frizerka Thea Tomissich, mehanik Mauro Bezi in bolničarka Fulvia Triglia, uradnik Claudio Dionis in prodajalka Ada Ingovaz, tapetnik Roberto Miglioranza in profesorica Eleonora Pandolfelli, finančni stražnik Giuseppe Aurnia in gospodinja Daniele Salvo, častnik Rodolfo Baldarini in učiteljica Domenica De Gennaro, tehničnik izvedenec Livio Fannari in uradnica Nevla Radin, delavec Giorgio Romano in stržničarka Alba Maria Baldas, avtoličar Walter Pangos in študentka Patricia Korosec, uradnik Guido Orlich in učiteljica dr. Elfrida Giachini, mehanik Antonio Marcolin in delavka Maria Grazia Buttinar, vrtnar Mario Bensi in gospodinja Anna Makovec, sofer Bruno Lanza in delavka Patrizia Lussetti, pomorščak Angelo Mammoli in pomorščakinja Luciana Stifanich, čevlar Aldo Belletich in prodajalka Elda Zigante, radijski tehnik Giorgio Gall in frizerka Nerina Ossich, slaščičar Francesco Grimaldi in telefonistka Antonia Turco, uradnik Franco Bernobich in uradnica Rosa Zuppello, uradnik Ottavio Vergani in univerz. študentka Gabriella Cacchi, geolog Tiziano dr. Tirelli in geologinja dr. Marina Fonda, geometer Luciano Basoni in uradnica Margherita Sermoneta, pristanišnik Enrico Castel-

IMAN JIH ZA VSE OKUSE!

Segulin

foto kino optika
TRST - Ul. Mazzini 51 - 7333361

KRAŠKI SKUPNOSTI MNOGO USPEHA!

Danes bodo v sejni dvorani devinsko-nabrežinske občine umestili 10. kraško gorsko skupnost, v kateri je zastopanih sedem občin z veliko večino slovenskega prebivalstva in druge občine s slovenskim prebivalstvom, tako da lahko rečemo, da je ta gorska skupnost pretežno slovenska.

Seveda pa to ni edina slovenska gorska skupnost in so do sedaj ustanovili že štiri, v katerih žive Slovenci: drugo, ki zajema občine Pontebo, Naborjet-Ovčja vas, Trbiž in Režijo; čisto v občini Gorjani z zahodnim delom Terške in Tilmentne doline; sedmo z občinami Arden, Tipana, Čenta, Neme, Bardo, Foja s Povoletom; osmo Podbošene, Sovodnje, Dreka, Tavorjana, Špeter Slovenov, Grmek, Sv. Lenart, Srednje, Praprotno z delom Cedada. Sedaj bodo umestili deseto, ustanoviti pa bo treba še deveto, ki zajema občine Krmin, Števerjan, Gorica, Dolnje s Koprivo in Mošo.

Kot vidimo iz tega seznama, so Slovenci razpršeni kar med šestimi gorskimi skupnostmi in se je s takšno rešitvijo onemogočil perspektivnejši razvoj področja, tako da bi lahko v polni meri upoštevali slovenske narodnostne interese. Žal niso upoštevali predloga Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki se je zavzemala, da bi področja, kjer žive Slovenci, bila razdeljena na tri družbeno, gospodarsko, ozemelsko in narodnostno homogene gorske skupnosti: 1. na gorsko skupnost, ki bi zajemala občine Kanalske doline 2. na gorsko skupnost, ki bi zajemala občine Režije, zahodne in vzhodne Benečije do meje med videmsko in gorjsko pokrajino; 3. na gorsko skupnost, ki bi zajemala občine gorjske in tržaške pokrajine.

Prav tako ne moremo biti zadovoljni z delnim zakonom ob 4. maja 1973 št. 29, ki govori o ustanavljanju gorskih skupnosti in ki ne ureja specifičnih pravnih zaščit slovenskega prebivalstva. V zakonu so Slovenci omenjeni samo posredno v zadnjem odstavku 16. člena, ki predvideva odstopke za pripravo večletnega razvojnega načrta in posvetovanja z raznimi organizacijami ter med temi tudi s predstavniškimi organi etničnih manjšin, ki morebiti obstajajo na področju.

Vendar pa je delni zakon o gorskih skupnostih zelo zanimiv in vreden, ne glede na vsebinske kritike, ker ni spoštoval duha in črke državnega zakona. Gorska skupnost namreč postaja važno sredstvo za reševanje družbeno-gospodarskih in urbanističnih vprašanj gorskih področij.

Vsaka gorska skupnost, in sedaj bo morala tudi kraška, bo izvolila predsednika in izvršni odbor. Predsednik pa je važno, da bo odobrila statut skupnosti, o katerem govori 13. člen državnega zakona in ki se nanaša na osnovne smerice skupnosti, na njene pristojnosti, na način delovanja organov ter na sestavo proračuna. Osnovni akt skupnosti je torej statut in v njem mora sedaj priti do izraza vse, kar v delnem zakonu ni bilo navedeno.

Drugišnja umestitvena svečanost bo tako prav gotovo imela za Slovence važen, svečan in praktičen pomen, saj ni dvomov, da bodo slovenski svetovalci govorili slovensko, za kar je devinsko-nabrežinski župan že odredil, da bo prisoten tolmač — funkcionar devinsko-nabrežinske občine in ne tolmač, ki ga bo morala poslati delovna uprava.

Prav tako ni dvomov, da bo predsednik skupnosti slovenski svetovalec, kot tudi da bo skupnost vodila napredna koalicija sestavljena pretežno iz slovenskih svetovalcev, ter da bo splošno ozračje tudi med svetovalci italijanske narodnosti takšno, da bodo slovenska vprašanja pravilno vrednotena.

Predvsem gre za statut, ki bo prvi in najvažnejši akt kraške gorske skupnosti. Osnutek statuta je sedaj izdelala KPI in je v njem v drugem členu, ki se nanaša na cilje skupnosti, orisano sodelovanje italijanskih in slovenskih prebivalcev Krasa za gospodarski in ambientalni razvoj kraškega področja, za demokratične in nacionalne pravice ter boljše življenjske pogoje prebivalstva. V tem osnutku je v okviru svojega delovanja in na osnovi načelne republiške ustave in delne republiške skupnosti jamči državljanu slovenskega jezika polno enakost pravic, slovenski nacionalni manjšini popoln razvoj na vseh področjih in obrambo etničnih značilnosti v občinah in krajih, kjer je prisotna.

Osnutek statuta govori o kontradiktornosti slovenske narodnostne skupnosti tudi v ostalih členih in tako obravnava specifične potrebe slovenske manjšine, kot so: socialnih načrtov. Nadalje je več členih obravnava raba slovenskega jezika, zastopstvo Slovencev v tehnično posvetovalni komisiji, zaposlitev funkcionarjev in podobno.

Ustanovitev kraške gorske skupnosti je torej za celotno slovensko prebivalstvo važen političen dogodek, saj se ustanavlja skupnost, ki bo odsejal važen živeljski glasnik širših interesov prizadega prebivalstva ter vseh Slo-

vencev v Italiji. Važno je dejstvo, da se privrkat ustvarja organizem, ki bo neposredno povezoval Slovence dveh pokrajin Tržaške in dobnega dela — čeprav žal ne vse — Gorjske, tako da bodo lahko gorsko prišli bolje do izraza interesi in potrebe obeh pokrajin.

Upravičeno je stališče socialistov in komunistov, da je treba sedaj hitro delati in nadoknaditi izgubljeni čas zaradi zavlačevanja umestitve, kar je še zlasti nujno v zvezi s polemikami in oprekanjem kraških rezervatom, kot tudi za reševanje vrste načelnih vprašanj, med katerimi ni na zadnjem mestu raba slovenske in javnosti.

Zaradi vseh teh razlogov želimo novim predstavnikom prebivalstva, ki se bodo sestali jutri, uspešno in plodno delo v korist neposredne skupnosti, ki jo bodo upravljali in v korist širše skupnosti, katere izraz so.

Bogo Samsa

JUTRI UMESTITVENO ZASEDANJE V NABREŽINI

Možnosti za širšo koalicijo v kraški gorski skupnosti

Skupno stališče tržaških in gorjskih federacij KPI in PSI

V sejni dvorani devinsko-nabrežinske občinske sveta se bo jutri ob 18. uri sestala nova kraška gorska skupnost na prvem mestnem zasedanju. Vendar ne bo šlo samo za golo formalnost, saj je na dnevnem redu tudi izvolitev predsednika in izvršnega odbora, kar pa seveda predvideva predhodni politični sporazum o programu skupnosti, ki bo prišel do izraza v statutu.

O vseh teh vprašanjih so se v petek sporazumeli predstavniki PSI in KPI Trsta in Gorice, ki bodo v ponedeljek predlagali čim širšo politično koalicijo in torej v praksi tudi zavezanost s Slovensko skupnostjo, s katero pa za sedaj menimo da še ni bilo razgovorov. Istosčasno pa tudi podčrtujejo, da je mi-

nilo že preveč časa in da je treba takoj izvoliti predsednika. Praktično bodo torej izvolili predsednika že jutri, kolikor bi se zavezanost omejila na obe delavski strani, ali kolikor bi bilo mogoče takoj razširiti koalicijo, lahko pa že naslednji dan, ali v skrajnem primeru v prvih dneh prihodnjega tedna.

O vseh teh vprašanjih sta izdali skupno tiskovno sporočilo federaciji KPI Trsta in Gorice, v katerem ugotavljata odgovornost dežel, odbora in KD zaradi dolgega zavlačevanja umestitve skupnosti. Tajništvi sta menjala, da mora novi organizem takoj pričeti z delom, brez odlašanja in zavlačevanja z izgovori o bližnjih upravnih vlogah. Treba je pričeti z delom ne

samo, da se nadoknadi zamujeni čas, temveč, da se skupnost upre resni gospodarski krizi, ki je zajela deželo in področje skupnosti.

Tajništvi menita, da je glede programa in glede koalicije treba upoštevati politične, etnične in socialno-ekonomske značilnosti ozemlja skupnosti.

Številčna in politična razmerja novega organizma dokazujejo, da gre za skupnost z večino demokratičnih sil leve, za skupnost pretežno naseljeno s Slovenci in končno za ozemlje posebno zanimivo z vidika urbanizma, okolja in gospodarstva.

Vse to je treba upoštevati pri sestavljanju statuta, ki je program novega odbora. Treba je skratka takoj začeti in to ne na osnovi že vnaprej določene sheme — ki je seveda možna — ker je treba ustvariti primerne konvergenčne demokratičnih italijanskih in slovenskih sil. Tajništvi izražata željo, da bo čim širše zavezanost možna in zato se bo trudila komunistična skupina v skupnosti, ki se zaveda nujnosti prisotnosti slovenske demokratične komponente tega področja.

V Čedadu sestanek predstavnikov SS z beneškimi Slovenci

V Čedadu so se 3. aprila letos sestali na sedežu društva »Ivan Trnko« ter Zveze slovenskih izseljencev zastopniki beneških kulturnih društev ter deželne koordinacijskega odbora Slovenske skupnosti.

Vsi drugi morajo izpolniti davčno prijavo za svoje dohodeke, dohodek žene in otrok do 21 let, ker bi morali drugače plačati hude globe, kot so predvidene globe, če so prijave neopredeljene ali netočne.

Zato Kmečka zveza poziva svoje člane, naj se čimprej oglašijo v njenih uradih v ... Cicerone 8-B z naslednjimi dokumenti: 1. osebni podatki družine (tudi staršev ali bivšev, če so starejši od 60 let, bivšev z družino in imajo pokojnino manjšo od 840.000 lir v letu 1974); 2. posestni listi za zemljišča ali vsaj številko posestnega ali posestnih listov in katastrske rente (rednito dohodke, reddito agrario), ki jih dobijo na katastrskem uradu (Largo Panfilijev 2, III. nad, soba 124); 3. katastrski izvešček za hiše ali stanovanja ali vsaj številko katastrskega vlozka (partita catastale) katastrski dohodek, kategorijo in do kdaj je morebiti oproščeno

Razgovor je bil o perečih problemih, ki zadevajo tako Beneško Slovenijo kakor tudi narodnostne in socialne pravice vseh Slovencev v deželi Furlaniji-Julijski krajini.

Zastopniki beneških Slovencev ter Slovenske skupnosti so se dogovorili za nadaljnje in poglobljene medsebojne stike.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
IZ BRIŠČIKOV

Ob priliki 8. marca darujejo žene iz Briščikov 30.000 lir.

V spomin pok. Renata Kralja darujeta Marino in Anica Kralj 5 tisoč lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
V MAČKOLJAH

Pobega daruje 2.000 lir.

Ob priliki praznika žena darujejo žene iz Mačkolj 17.000 lir za cvetje na spomenik.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
V KRIŽU

Josip Košta (Beljan) 20.000 lir, Sergio Cotič 5.000 lir, Giuliano Catonaro 2.500 lir, Jolanda Di Lenardo z družino 10.000 lir, Nino in Gigi De Lorenzo z družino 10.000 lir, Lojze Ušaj 5.000 lir, Romano Danev (Prosek, drogerija) 30.000 lir, Mario Škravaj (Barkovlje) 5.000 lir.

V spomin na očeta Martina darujeta Drago in Ida Purč 10.000 lir. Namesto cvetja na grob Marije

Švab daruje družina Ivana Sulčić (št. 95) 3.000 lir.

V spomin na mater Marijo daruje Frančko Bogatec 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Franciške Sedmak vd. Tretjak daruje družina Dušana Košte 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
NA KONTOTELU

V spomin na Darija Starca darujejo Ed in Romana Danev 5.000 lir, Ivanka Gerlanc roj. Regent 5.000 lir, Stojan in Olga Lisjak 5.000 lir. V počastitev spomina Dušana Černetar daruje Josip Starc 5.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA
IN OD SV. ANE

Ob 30-letnici smrti nečaka Milana Kolarica daruje teta Zora 1.000 lir. Ob 10. obletnici smrti Antona Kariža darujeta sin Pepi in nevesta Zora 1.000 lir.

Ob prvi obletnici smrti drage matere daruje sin Pauli Pouh z družino 5.000 lir za PD Prešeren in 15.000 lir za SD Breg.

Prijava dohodkov pri Kmečki zvezi

Kmečka zveza opozarja svoje člane, da je treba do 30. t.m. vložiti prijavo dohodkov iz leta 1974.

Prijave ni treba vlagati samo tistim, katerih dohodki izvirajo izključno od zemljišč in hiše za lastno uporabo in ne presegajo 360.000 lir, ali tistim, ki nimajo niti zemljišč niti hiše ali svojega stanovanja, pač pa samo dohodek od poddrejnega dela, če bi bili ti manjši od 840.000 lir. Kdor je imel v letu 1974 izključno dohodek od poddrejnega dela pod 4 milijone lir, je dovolj da predloži davčnemu uradu potrdilo delodajalca (Mod. 101) o prejemkih in že odtrganih davkih (med dohodek družinskega poglavja se štejejo tudi tisti od žene in otrok do 21 let).

Vsi drugi morajo izpolniti davčno prijavo za svoje dohodeke, dohodek žene in otrok do 21 let, ker bi morali drugače plačati hude globe, kot so predvidene globe, če so prijave neopredeljene ali netočne.

Zato Kmečka zveza poziva svoje člane, naj se čimprej oglašijo v njenih uradih v ... Cicerone 8-B z naslednjimi dokumenti: 1. osebni podatki družine (tudi staršev ali bivšev, če so starejši od 60 let, bivšev z družino in imajo pokojnino manjšo od 840.000 lir v letu 1974); 2. posestni listi za zemljišča ali vsaj številko posestnega ali posestnih listov in katastrske rente (rednito dohodke, reddito agrario), ki jih dobijo na katastrskem uradu (Largo Panfilijev 2, III. nad, soba 124); 3. katastrski izvešček za hiše ali stanovanja ali vsaj številko katastrskega vlozka (partita catastale) katastrski dohodek, kategorijo in do kdaj je morebiti oproščeno

Razgovor je bil o perečih problemih, ki zadevajo tako Beneško Slovenijo kakor tudi narodnostne in socialne pravice vseh Slovencev v deželi Furlaniji-Julijski krajini.

Zastopniki beneških Slovencev ter Slovenske skupnosti so se dogovorili za nadaljnje in poglobljene medsebojne stike.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

Vladni komisar Di Lorenzo je včeraj sprejel poveljnika britanskega razrednega »Kenta kapitana« Johna Becketta Robathana.

davka na hiše, kar dobijo na uradu (Catasto edilizio urbano, Corso Cavour št. 6, III. nad.); 4. Potrdilo delodajalca ali delodajalcev o plačilih in že zadržanih davkih ali za upokojenje isto potrdilo INPS ali ustanove, ki jim izplačuje pokojnino (Mod. 101); 5. če je kdo prejel odpravnino ali kake zaostanke za prejšnja leta, prav tako potrdilo tistega, ki mu jih je izplačal (Mod. 102); 6. davčne kart je za leto 1973; 7. kdor živi samo od kmetije mora klub temu, da bi mu dohodek od zemljišča (katastrski dohodek x 48) in od hiše ne presegal 360.000 lir, vseeno izpolniti prijavo, če je prejel od otroške doklade. Zato naj prinese potrdilo INPS o prejetih dokladah in že zadržanih davkih nanje.

Ker je v primerjavi s prejšnjimi leti izpolnjevanje prijav izredno zamudno in bi vsaka napaka pomenila globo, pozivamo člane, da si potrebne dokumente priskrbijo čimprej in da ne čakajo na zadnje dneve meseca, da pridejo v naše urade po pomoč pri sestavi prijave.

Tajništvo Kmečke zveze

V spomin na Darija Starca daruje Drago Starc 5.000 lir za SD Kontovel.

V počastitev spomina Darija Starca darujeta Zita in Albin Garmizel (Fernetič

PRICELA SE BO V JAMLIJAH, ZAKLJUČILA V ŠTEVERJANU

Člani prosvetnih in športnih društev na Goriškem bodo sodelovali v štafeti 30-letnice osvoboditve

Pobudo je dala SPZ, sodeluje tudi ZSSJ - V vseh krajih Goriške bodo 1. maja priložnostne prireditve

Sovodenski občina za slovenski šolski okraj

V torek, 1. aprila, je občinski svet v Sovodnjah, na predlog župana Jožefa Čučeta, soglasno izglasoval naslednjo resolucijo:

«Občinski svet v Sovodnjah, zbran na redni seji dne 1. aprila, je vzel v pretes predloge o ustanovitvi šolskih okrajev, ki jih predvideva zakon o pooblaščenih odredbah št. 416 z dne 31. maja 1974.

Upoštevajoč dejstvo, da je treba v čimvečji meri ohraniti in razviti avtonomijo državnih šol s slovenskim učnim jezikom, izraža občinski svet zahtevo, da se na področju dežele Furlanije - Julijske krajine ustanovi enotni šolski okraj, v katerega naj se vključijo vse šole s slovenskim učnim jezikom.

Istočasno občinski svet v Sovodnjah izraža svoj protest, ker ni delovala uprava pravosodnega sodstva na mnenje priprade občinske uprave na delnem ozemlju in sama pripravila osnutek za porazdelitev dežele v šolske okraje.»

To je resolucija sovodenjskega občinskega sveta, za katero so soglasno glasovali vsi občinski svetovlci. Resolucijo so poslali ustreznim državnim in deželnim organom ter političnim strankam. Resolucija je v skladu s predlogom, ki je bil dan od enotnega šolskega odbora v Gorici. To je tudi prvi javni akt ene izvoljene občinske uprave in prid ustanovitvi deželnega šolskega okraja, za katerega se zavzemajo številne stranke, ustanove in društva, ki delujejo med slovensko manjšino.

Tekst resolucije objavljamo zato, ker menimo, da bi po dobne resolucije morali sprejeti tudi drugi občinski sveti v slovenskih krajih Goriške in vse naše dežele ter tudi druge javne ustanove, kot so npr. izvoljeni šolski sveti, ki so se polnopravljivi na vseh naših šolah. Kot nam je znano, bodo o tem razpravljali že na tokrovi seji sveta izvoljenih staršev na nižji srednji šoli «Ivan Trinko» v Gorici in na seji okoliškega šolskega sveta za osnovne šole v Gorici, ki bo prihodnji ponedeljek, 14. t.m.

Stališče PSI o bolnišnici

Na zadnji seji občinskega odbora socialistične stranke so člani, ki so se jim za to priložilo pridružili tudi zastopniki socialističnih skupin v splošni in pnevmološki bolnišnici ter člani pokrajinskega izvršnega odbora stranke, poslušali poročilo o položaju v goriški splošni bolnišnici, ki ga je imel predsednik odv. Peter Sanzin. V tej bolnišnici je že skoro leto dni komisarja uprava, zaradi česar ni mogoče sprejeti nekaterih odločitev.

Mestni odbor PSI je po daljši preudržni položaj sklenil, da zahteva od pristojnih forumov, naj se s komisarjo upravo neha in naj pristojni organi imenujejo svoje zastopnike. Ker je bila goriška bolnišnica pravišna v deželno kategorijo, morajo sedaj članje upravnega sveta imenovati dežela (6 članov), goriška občina (2 člana) in INPS (1 član). Prep. je štiri zastopnike imenovala goriška občina, pet pa goriška pokrajina. Slednjim devetim članom uprav-

nega odbora je mandat zapadel že lani spomladi, delala pa jih je vse imenovala v začasno komisarstvo uprave.

Socialisti zahtevajo torej imenovanje upravnega odbora. Istočasno socialisti predlagajo, da se sedanje kapacitete pnevmološkega oddelka (bivšega sanatorija), ki so precej neizkoriščene, preuredijo na novo bolniško kapaciteto, v prvi vrsti za geriatrsko oskrbo.

● Zavod za socialno skrbstvo INPS obvešča vse upokojence-invalide kategorije IO, da bodo za dva - tri dni zakasnili izplačilo pokojnin za dvanajsete april - maj. Z izplačevanjem bi bili morali priti jutri, 7. aprila. Morebitne delegirane osebe za dvig pokojnine morajo imeti s seboj tiskovino z delego.

Jutri na županstvu sklep o spomeniku padlim v Podgori

V petek sta se predstavnik od-bora za postavitev spomenika padlim partizanom v Podgori Ivan Bregant in Saverij Rožič skupno z načrtovalcem arhitektom Jožetom Cejem sestala z odbornikom za javna dela Agatjem. Pregledali so načrt, ugotovili, da je občinska gradbeno komisija dala svoje priporočila. Odbornik Agatji je obljubil, da bo dal na jutrišnjo sejo občinskega odbora v pretes načrt, ki naj tako dobi dokončno odobritev.

Začetek esperantskega seminarja v Gorici

Včeraj popoldne se je v prostorih Pro Loco na goriškem gradu začel dvodnevni seminar o esperantu. Uvodno besedo je imel predsednik goriške zveze esperantistov dr. Princic, nekaj priložnostnih besed je spregovoril tudi goriški župan De Simone. Prisoten je bil tudi občinski odbornik Brancatt. Seminarja se udeležuje veliko esperantistov iz naše dežele.

NA POBUDO SPZ IN OSTALIH NAŠIH DRUŠTEV

Z današnjim obiskom na pokopališču v Gonarsu se prične množične proslave ob 30. obletnici

Odhod v Gonars iz zbirnih mest v Štandrežu in Sovodnjah ob 14.30 z osebnimi avtomobili - Naše ljudi bo dočakal gonarski župan dr. Guido Toso

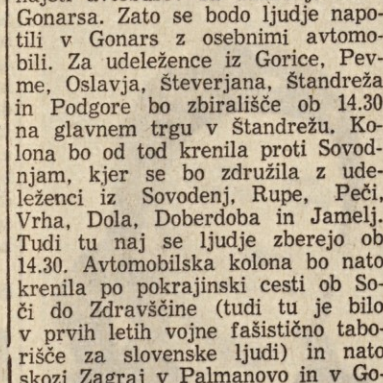
Današnji obisk slovenskih prosvetnih delavcev in protifašistov z Goriške na pokopališču v Gonarsu je prva večja manifestacija slovenskih ljudi ob priliki 30-letnice osvoboditve. Predlog za množični obisk v Gonarsu je dala Slovenska prosvetna zveza in njeprisanje, da se moramo v tem jubilejnem letu spomniti slovenskih ljudi, ki so umrli v boju za slovensko stvar kjerkoli v partizanskih enotah, v taboriščih in ječah. V raznih slovenskih prosvetnih društvih na Goriškem, tako v Štandrežu kot v Doberdobi, v Števerjanu in v Gorici, so že imeli večere posvečene trideseti obletnici osvoboditve. Na drugem kraju poročamo o drugi večji manifestaciji, ki se pripravja za letošnji 1. maj: o štafeti, ki bo šla skozi vse kraje naseljene s Slovenci. Tudi revija pevskih zborov «Primorska poje» je letos posvečena tej obletnici. Vrstje se v raznih krajih, na tej in drugi strani državne meje, številne proslave, še več jih bo spomladi in jeseni. Tu pa tam gradijo tudi nove spomenike, ki nas bodo spominjali na naše padle.

Prihod udeležencev današnjega obiska v Gonars je predviden ob 15.30. Tu bo udeležence sprejel gonarski župan dr. Guido Toso, zastopniki Slovenske prosvetne zveze bodo prinesli spomenik venec, kateri naši pevski zbori bodo zapeli žalostinke, na sporedu so tudi priložnostni govori.

V Gonarsu je bilo v prvih letih druge svetovne vojne, potem ko so Nemčija, Italija, Madžarska in Bolgarija napadle Jugoslavijo in jo razkosale v državnice in protektorate, na tisoče slovenskih internirancev. Bili so tu civilisti in vojniki, v taborišču se je kmalu organizirala Osvobodilna fronta, ki se je uspešno protivila fašističnim nadstvom, organizirala podzemski beg iz taborišča in pripravljala ljudi na zlom fašizma ter na nadaljnji boj proti zatiralcem. Veliko ljudi je v taborišču zaradi lakote in bolezni umrlo. Umrli so odrasli ljudje in otroci, moške in žene. Več kot 400 jih je pokopanih v pokopališču v Gonarsu in Viscu (tudi tu je bilo manjše taborišče). Predlanskim je jugoslovanska vlada dala zgraditi lepo in veličastno kostnico - spomenik nadlim sinovom Jugoslavije, ki so tu pokopani. Ob odkritju spomenika decembra 1973 je bil Gonars v jugoslovanskih in italijanskih stavih, svečanost je se udeležili vladni zastopniki Jugoslavije in Italije, domači otroci so recitali pri ložnostne pozicije, pel je Invalidski pevski zbor pod vodstvom Radovana Gobca.

SPZ obvešča, da ni bilo mogoče najeti avtobusov za današnji obisk Gonarsa. Zato se bodo ljudje napotili v Gonars z osebnimi avtomobili. Za udeležence iz Gorice, Pevme, Oslavje, Števerjana, Štandreža in Podgorje bo zbirališče ob 14.30 na glavnem trgu v Štandrežu. Kolona bo od tod krenila proti Sovodnjam, kjer se bo združila z udeleženci iz Sovodnj, Rupe, Peči, Vrha, Dola, Doberdoba in Jamelj. Tudi tu naj se ljudje zberejo ob 14.30. Avtomobilski kolona bo nato krenila po pokrajinski cesti ob Soči do Zdravščine (tudi tu je bilo v prvih letih vojne fašistično taborišče za slovenske ljudi) in nato skozi Zagraj v Palmanovo in v Go-

80 LET EMILA PERICA GOSTILNIČARJA IZ DOLA

Jutri bo na svojem domu v Dolu pri Devetkah proslavljal 80. leto starosti Emil Peric. Povsod je predvsem kanje ustreznih prostorov čutijo že vsa povojna leta. Pevski zbor «Kras» je vsa leta, odkar obstaja, imel svoje vaje v različnih prostorih v Dolu ali na Poljanah, predavanja in razne kulturne večere imajo občasno v domači gostilni ali pa v šolski čitalnici. To seveda domačinov ne zadovoljuje in v četrtletni zvečer so iz svoje srede izvolili pripravljati odbor, ki bo skrbel za pripravo za gradnjo prostnega doma. Vsi domačini so pripravljeni pri tem pomagati s prostovoljnimi delom, seveda pa bodo potrebna tudi finančna sredstva, ki jih sami ne bodo zmogli.

Četkovega sestanka so se v precejšnjem številu udeležili tudi Poljanci. To je hvaljevidno, saj so bili pred leti Poljanci aktivni člani društva in pevskega zbora, v zadnjem času pa so v društvu prevladovali Doljani. Prav je, da se prebivalci manjših krajev skupno udeležujejo.

Ob zaključku sestanka so člani in odborniki prosvetnega društva «Kras» v Dolu in na Poljanah sklenili, da prispevajo v sklad za gradnjo prosvetnega doma «Andrej Budal» v Štandrežu 25.000 lir.

V deblati je prišla do izraza težnja, da bi tudi v Dolu zgradili ali uredili Prosvetni dom. Pomanj-

SESTANEK V POKRAJINSKI PALAČI

Možnost za takojšnjo ustanovitev medobčinskega avtobusnega konzorcija

Poročal je deželni odbornik Cocianni

Še letos bi lahko ustanovili medobčinski avtobusni konzorcij med občinami na področju med Gorico, Krmnom in Gradiščem.

Tak predlog je dal deželni odbornik za prevoze Cocianni na včerajšnjem sestanku županov in občinskih upraviteljev, ki je bil v dvorani pokrajinskega sveta. Sestanek so sklicali, da bi županom se enkrat »razložili zakon o prevozi in nujnost ustanovitve medobčinskega avtobusnega konzorcija, o katerem se je precej govorilo že lani. Podobni konzorciji že deluje v tržiskem okolišju (v njem je tudi občina Doberdob). Sedaj obstajajo možnosti za tak konzorcij na goriškem področju (semka) bi prišli tudi občini Sovodnje in Števerjan).

Novi deželni zakon je že stopil v veljavo in od 26. aprila bi morale občinske uprave izvoliti svoje predstavnike v odbore prometnih področij.

Medtem ko je odbornik Cocianni obrazložil deželni zakon je tehnično plat goriškega konzorcija orisal ravnatelj videnskega avtobusnega podjetja inž. Sergio Piuze. Dejal je, da bi morali v prvih jutranjih urah imeti več voženj v večjem časovnem loku. V Veliki Britaniji so umrke začel šol in dela v tovarnah in uradih ter trgovinah spremenili tako, da napravijo v času dveh ur avtobusi na istih progah več voženj.

Polemičen je bil poseg predsednika upravnega sveta goriškega avtobusnega podjetja dr. Marina do upraviteljev občin Muš in Koprivno, ki se ne ogrevajo preveč za ta konzorcij.

V sredo občni zbor SPD v Gorici

V sredo, 9. aprila, bo v klubu «Simon Gregorčič» v Gorici redni letni občni zbor Slovenskega planskega društva v Gorici. To bo jubilejni občni zbor, saj bodo z njim goriški slovenski planski praznovali 30-letnico obnove svojega društva. SPD v Gorici je bilo namreč obnovljeno jeseni leta 1945.

Društvo se je še bolj utrdilo, tudi lani je imelo celo vrsto prireditve, od izletov do predavanj. Beležilo je precejšen uspeh s svojo jamarško sekcijo, ki je lani odprla na Vrhu jamarško kočjo, ki so jo člani - jamarji sami zgradili s prostovoljnimi delom.

Poleg običajnih poročil in izvolitve novega odbora bodo na letošnjem občnem zboru izročili diplomne listine članom, ki so 25 let neprestano vključeni v SPD. Za kulturni spored bo poskrbel moski zbor «Oton Zupančič», ki bo zapel nekaj pesmi. Odbor vabi člane, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Danes dežurne bencinske črpalke

Na Goriškem bodo danes dežurne naslednje bencinske črpalke: GORICA: Esso, Travnik; Texaco, Ul. Leoni; Chevron, Ul. Brigata Re; Shell, Ul. Lungo Isonzo Argentina; Esso, Korzo Italija; Agip, Ul. Duca D'Aosta.

GRADIŠČE: Shell, Trg Unità. KRMIN: Api, Drevored Venezia Giulia.

RONKE: Chevron, državna cesta št. 14; Total, Ul. Redipuglia.

TRIZIČ: Mobil, Ul. Boito; Agip, Ul. Duca D'Aosta; Esso, Ul. Boito; Api, Ul. Cosulich.

ZAGRAJ: Api, Ul. Garibaldi. VILEŠ: Chevron.

DOBERDOB: Chevron, Dol.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA IN ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE

vabita na revijo pevskih zborov

PRIMORSKA POJE

ki bo v četrtek, 10. aprila ob 20.30 v gledališču Verdi v Gorici. To bo osmi, zaključni koncert letošnje revije. Nastopili bodo zbori SOVODENJSKI NONET, moski zbor FANTJE IZPOD GRMADE, moski zbor OTON ZUPANČIČ iz Štandreža, KOMORNI ZBOR iz Idrije, MOSKI ZBOR iz Mirna, mešani zbor ANTON MOZINA iz Brij, TRŽASKI OKTET, moski zbor KOBARID, Mešani zbor POSTOJNA, moski zbor TABOR z Opčin pri Trstu.

Ljubitelji slovenske pesmi vabljeni!

Kino

Gorica

VERDI 15.15-22.00 «Bello come un Arcangelo». L. Buzzanca in E. Blank. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

CORSO 15.00-22.00 «Agente 007: l'uomo dalla pistola d'oro». R. Moore in B. Eklund. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.30-22.00 «Corruzione al palazzo di giustizia». F. Nero in F. Rey. Barvni film.

CENTRALE 15.00-22.00 «Club privé... per coppie raffinate». G. Philippe in R. Denise. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 15.00-21.30 «Il cacciatore di lupi». O. Reed in R. Tushingham. Barvni film.

Tržič

AZZURRO Zaprt.

EXCELSIOR 14.00-22.00 «Perché si uccide un magistrato». Franco Nero in Françoise Fabian. Barvni film.

PRINCIPE 14.00-22.00 «Chinatown». J. Nicholson in F. Dunaway. Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Tovarišja Petra Grče», jugoslovanski barvni film ob 10.00. «Veliki valček», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.15.

SVOBODA «Tovarišja Petra Grče», jugoslovanski barvni film ob 16.00. «Harjeva tolpa», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Vanhoes», ameriški barvni film ob 17.00 in 19.30.

Razna obvestila

Mladinski krožek Gorica obvešča vse člane glavnega odbora, da bo seja jutri, v ponedeljek, ob 20.30 na sedežu MKG na Svetogorski cesti 84.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

Šolske vesti

Ravnateljstvo učiteljskega »S. Gregorčič« v Gorici sporoča, da bo v petek, 11. aprila 1975, roditeljski sestanek. Vršil se bo v risalnici učiteljskega v Ulici Croce 3 ob 18. uri. Starši dijakov učiteljskega in tečaj za otroške vrtarice ali njihovi namestniki so vabljeni, da se sestanka udeležijo.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

ROJSTVA: Stefano Bolzan, David Sava, Lara Mrak, Nicola Novello, Emanuele Musulin.

SMRTI: 89-letna upokojenka Teresa Bisliach por. Cumar, 62-letna gospodinja Carolina Komel por. Zanetti.

OKLICI: prodajalka Jospina Humar in uradnik Luciano Donati della Lunga, delavka Paola Favaro in delavec Evaristo Olivo, gospodinja Liliana Bon in mestni redar Stanislav Figel, univerzitetna študentka Marina Bortoluzzi in poljski čuvaj Gianfranco Ciuffarin.

POROKE: uradnica Patrizia Menon in mehanik Flavio Alt, univerzitetna študentka Clara Subin in profesor Fava Sesti, gospodinja Rita Brani in delavec Vincenzino Mastroianni, uradnica Zofija Slabe in učitelj Marko Paulin.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna Alesani, Ulica Cacciucca 38, tel. 22-68.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

V Trzinu je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna San Nicolò, Ulica 1. maja, tel. 73-28.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

▼ Gorici, Sovodnjah in Števerjanu je danes dežurn dr. Italo Allena. V Krmnu in okolici je dežurn dr. Godeas, v Ronkah in Doberdobi dr. De Benedittis, v Trzinu in Štancu dr. Monardo.

DEZURNI ZDRAVNIKI

ŠESTI NASTOP V OKVIRU «PRIMORSKA POJE 75»

V Komnu razmeroma najvišja raven

Zaznaven napredek mešanega zbora iz Vipave - Prijetno sveži glasovi mladinskega zbora iz Saleža - Nov programski koncept zbora iz Dornberka

Šesta pevka revija je bila dne 30. prejšnjega meseca v Komnu, kjer je nastopilo devet pevskih zborov: vokalni oktet «Javor» iz Pivke pod vodstvom Antona Penka, moški zbor «Luka Koper» pod vodstvom Ivana Tavčarja, moški zbor «Janko Premrl-Vojko» z Dvorov nad Izolo pod vodstvom Ivana Pangerja, mladinski mešani zbor «Rdeča zvezda» iz Saleža pod vodstvom Janka Obada, moški zbor «Lijak» z Vogrkega, ki ga vodi Branko Marvini, mešani zbor «Drago Bajc» iz Vipave, ki ga vodi Daria Zorž, Gorški oktet pod vodstvom Tomaža Tozona, moški zbor «Dragotin Kette» pod vodstvom Dimitrija Grjaja in mešani zbor «Bojan» iz Dornberka, ki ga vodi Joško Harej.

V povprečju je bila do sedaj ta revija sorazmerno najboljša. Skoraj vsi nastopajoči zbori oziroma oktet so namreč imeli vsaj po eno pesem dobro pripravljeno in oblikovano do določene sprejemljivosti. Poudariti moram zaznaven napredek mešanega zbora iz Vipave, ki je bil obenem tudi najboljši zbor na tej reviji in se s tem nastopom uvrstil med boljši zbor na Primorskem. Že prva pesem Orlanda di Lassa «Ko pride dedec moj domov» je pokazala skrbno pripravljenost: v čisti intonaciji, v precejšnji glasovni zlitosti in celotni zborovski ubranosti, pri čemer moram naglasiti precizno basovsko skupino — za razliko, lahko mirno rečem, večine basovskih in drugobasovskih skupin pri zborih, ki smo jih do sedaj slišali na revijah — poleg tega je bila tudi komorno zastavljena interpretacija smiselno grajena, nazorno izpeljana. Želeli bi odpraviti še tistih malih nenatančnosti pri tenorjih, ki so parkrat neenotno vstopili in sem pa tja posamezniki ob koncu fraze malce vlekli nazval. Tudi druga pesem, Tomčeva «Narodni motivi», je pokazala, da je zbor v pevsko tehničnem pogledu precej pridobil, sicer pa je že pesem, rekel bi, kakor nalašč za to, da izživa zahtevo po tehničnih vajah. Na tem področju so pevci dosegli precejšnjo stopnjo pevske uglašenosti. Tudi tukaj velja za tenorje drugi del prejšnje pripombe. Interpretacija sicer ni dosegla učinka prejšnje pesmi, bila je še premalo strnjena v zaokroženost celote, vendar v svoji komornosti in znanstvenih posameznostih sprejemljiva. Enotnost in zvonkost sopranov je še posebej prišla do veljave, za baze velja isto kakor pri prvi pesmi in tudi aliti so bili dovolj plemeniti, ne pa tako v zadnji pesmi Bojana Adamiča «Pomladanska», ko je prišlo do nekoliko grobelega tona v f, medtem, ko je bilo čuti določeno negotovost pri tenorjih. Izgovarjava zbora je v splošnem dobra, opozoril bi pa na prekratko odstavljene konce fraz.

Tudi Gorški oktet je bil to pot glasovno bolj uravnotežen, čeprav je nasproti basovskih tenorska skupina sibišla po svojem volumnu, homogenejši v svojih glasovnih skupinah ter tudi enotnejši v delovanju; ravnotežje se ošibi v dinamičnem naraščanju, zato je pevovodja imel težko stališče pri vzdrževanju glasovnega ravnotežja. Kar se tiče izbora programa, je za oktet najbolj primerna komorno pisana «Uspavanka» Danila Bučarja, ki je bila tudi interpretacijsko najzanimivejša zajeta in toplotno oblikovana, medtem ko Mokranjeva «Njesta, svjato» niti v moškem zboru ne zavzame v vsej svoji veličini, saj je pisana za vse mešani zbor, kjer edino pridejo do veljave vse njene kvalitete. Pa še ta zbor mora biti dovolj številčen, kaj šele, da bi nas mogla preprečiti v skromni glasovni zasledbi razen če bi nas lahko zadovoljevala lepota in globina basovskih glasov. Sicer pa jo je oktet korektno zadel. Pripomniti moram, da je ob tem nastopu odpadlo nekaj pevskih manir, ki se pri manjših pevskih ansamblih tako redke neopazno pritožijo v skupino in vgnezdijo v nemuzikalno izoblikovane odvisnosti, pred katerimi se moramo vedno čuvati.

Vokalni oktet iz Pivke je najboljši zbor vodil pod vodstvom srčno kršitve in to interpretativno ter zvokovno. Pri Maroltovi «Pastirski» je drugi tenor vlekel nazval, pa tudi nekaj za čelnih akordov ni bilo v redu. Pri Mirkovi «Na trgu» se je treba držati avtorjevega ritma; nepristno pohitevanje vodi v svojevoljno maniro, ki pesmi ni v prid. Tudi ta pesem je pokazala, da bo treba v udočen del večjo skrb posvetiti tenorski skupini, zlasti drugotenorski, ki rada niža. Sicer pa je bilo do neke mere več enotnosti v petju, kot smo je bili vajeni v prejšnjih letih. V primerjavi z začetniškimi težavami je bil izboljšal tudi moški zbor, ki deluje pri koprski luki. Jasno, da so se problemi pojavljajoča se od drugega petja, nepreciznega začenja posebej v drugih basih, da vsi ne sledijo s potrebno natančnostjo dirigentu, kar zlasti šibi enotnost delovanja in oblikovanja fraz ter s tem seveda celotne interpretacije, vendar zbor že na trenutku zavzame v določeni ubranosti, kar potrjuje, da je z lastnim in prizadevanjem pevovodje na pravi poti h glasovni konsolidaciji. Najbolj prijetljiva je bila narodna v Bučarjevi priredbi «Dečva pa v hrtelcu», deloma uspeha je tudi «Ho Kolpi» Ivana Rujavca, a Bu-

čarjeva «Tam, kjer pisana so polja» bo svojo interpretativno moč zadobila, ko bo dosegla večjo pevsko preciznost, natančnost, ko se bodo pevci mimo vseh premaganih zahtevnosti lahko s pevovodjem sprosteno živeli v njen izraz.

Moški zbor iz Dvorov nad Izolo je imel na sporedu narodno «Sijaj mi sončece» v Simonitjevi priredbi, Vodopivčev «Na poljan» in Vrabečvo «Zdravico». Prva pesem bi lahko mnogo prepričljiveje in topleje učinkovala, če je ne bi «prekinjala» predolga pavza, ki zaustavi ritmični tok preproste pesmi in ohromi s tem njeno lahкотnost. Sicer pa se s podobnimi primeri srečujemo tudi pri mnogih drugih zborih, na kar smo že opozarjali in ob tej priložnosti ponovno opozarjamo pevovodje na take napake, ki pri nekaterih prehajajo že v samo pevsko slabšo navado. Glasovno najbolj kompaktna in interpretativno najučinkovitejša je bila Vrabečva «Zdravica», ki so jo pevci tudi najbolj natančno znali, če izvajam nekaj nejasnih glasov v drugih basih, katerim bo treba posvetiti še več dela, kakor tudi še nadaljnega prizadevanja za boljši

zvok in zlitje glasovnih skupin, to je več dihalnega vezanja pa tudi bo treba odpraviti široki «e».

Mislím, da je zbor le napredoval. Lepe glasove sveže barve ima mladinski mešani zbor iz Saleža. Najubranjeje je zazvenela narodna «Soudaška» v priredbi Milana Pertota, agogično najbolj prilagojena vsebinski in skladni v dinamičnem razlikovanju; izvenela je preprosto in občutno. Pri Klemencičevi «Oj pogledite ptičke» so soprani konsekvntno ob koncu fraze pri prehodu v p intonacijo padali — zapirajo pri tem usta; enotnejša odstavljajo bi bila pesmi v večjo korist, pa tudi preciznejše začenjanje vseh pevcev v basovskih skupini, to velja tudi za še omenjeno in tudi tretjo pesem, Kozinov «Partizansko». Pri tej pesmi so bili soprani preizkušeni, je bila tudi posledica že v začetku neprecizno sprejete intonacije. Sicer je zbor napredoval od lanskega leta.

Moški zbor z Vogrkega je bil v celoti nekoliko boljši kakor na nastopu v začetku prejšnjega meseca na reviji «Gorški zbori pojo» v Dobrovi. Negotovost je bila pri sprejemanju začetne intona-

cije, ki je povzročila težave pri drugi in tretji pesmi. To je seveda vplivalo tudi na čistost in zlitost. Na sporedu so bile te pesmi: «Barčica» v Maroltovi priredbi, Prelovčeva «Oj Doberdob» in Venturinijeva «Bazoviška».

Moški zbor iz Ilirske Bistrice je pomlajen. Čeprav je zvokovno boljši od lanskega leta, potrebuje še truda in prizadevanja za boljše zastavljanje in nastavljanje glasov, s tem pridobivanja na dovršenosti homogenosti. Moram pa priznati, da so ta prizadevanja že prisotna. Pevci so najbolj osvojili narodno «Mamica moja» v priredbi Bojana Adamiča, ki je sicer, kakor še bolj njegova «V Gorjah zvoní», na površinsko učinkovitost preračunana lahkotna priredba. Gotovo jo je pevovodja izbral zaradi njune dopadljivosti, da bi mladim pevcom s tem pomagal prebroditi začetne nevednosti oziroma težave pevskih vaj. Na sporedu je bila še «Zapojmo pesem» Radovana Gobca.

Mešani zbor iz Dornberka je letos nastopil svoj preobrat v programskem konceptu: orientiral se je k sodobnejšemu in s tem seveda tudi tehnično in izvajalsko težjemu izboru pesmi, kakor so Lajovčeva «Kiša», ki smo jo slišali v Dobrovi, Adamičeva «V snegu», ki jo je zapel na zadnji reviji, dalje Simonitjeva «Starka za vasjo» in končno še Vrabečva «Bilečanka». Kakor je zbor brez dvoma mnogo dosegel v glasovni izobrazbi in določeno stopnjo v izvajalski kulturi, vendarle še ni dovolj, kakor so pokazale izvedbe na revijah tako v Dobrovi, v Cerknem kakor na reviji v Komnu, na drugi strani pa bi lahko rekli, da še ni dosegel vse, za kar ima zbor sposobnosti in voljo, ki je najbolj odločilna za nadaljnji razvoj. V zboru je prevladoval neki pristni optimizem, ogenj, ki je že marsikaj trdega premagal in tem več ga bo treba, čim tehnično in vsebinsko zahtevnejši bo program. Te iniciative smo veseli. Zahtevala pa bo še nadaljnega izpopolnjevanja petja samega, v prvi vrsti spranske skupine, ki nima še dovolj razvitih višin (Bilečanka), doseči še večjo homogenost v skupinah, ki jo bo podpirala pravilnejša izgovarjava, boljše vokalizacija, enotnejše delovanje pri zastavljanju in odstavljanju fraz, kompaktnejše sodelovanje pri dinamičnem razlikovanju. Ko bo osnova zboljšana, bo zbor lahko sproščeno sledil interpretaciji izpeljavi dirigenta. Ponavljam, da je zbor dosegel določeno stopnjo usposobljenosti in tudi nekaj lepih poustvarjenj, toda za nadaljnji napredek bo moral stremeti in delati za večjo dovršenost. Ho-

čem reči, da se ne sme zadovoljiti s sedanjim nivojem, s trenutnimi uspehi. Kajti vsak zastoj je v bistvu nazadovanje, ki ni na mestu, zlasti, če ima zbor sposobnosti za nadaljnji razvoj.

Če se vrnem k sporedu, Adamičeva «V snegu», ki jo je pevovodja nadomestil z napovedano Lajovčev «Kiša», ni bila povsem korektna, ker je zbor še ne obladal. Simonitjeva «Starka za vasjo» je bila v nekaterih akordih bolj čista, v celoti, interpretacijsko pa se v bistvu od prejšnjih izvedb (Dobrovo, Cerčno) ni spremenila, v svoji zaokroženosti je bila morda celo konciznejša v Dobrovi. V Vrabečvi «Bilečanki» bodo morale posamezne glasovne skupine osvojiti več samostojnosti v oblikovanju linij, ki se prepletajo v kompoziciji in doprineš s tem večji gradbeni plastiki. Za zbor, navajen vertikalne tradicije, je to novost, ki je ni mogoče sprejeti in realizirati na mah, temveč postopoma. Mislím, da si bo zbor v svojem sedanjem delavnem zagonu kmalu prisvojil posebnost in odlike Vrabečvega sloga.

Ivan Silič

Janez Pirnat: detalj reliefa Komandantova smrt na spomeniku komandantu Francu Rozmanu - Stanetu, ki ga bodo odkrili v Ljubljani, 9. maja, ob 30. obletnici zmage

UMETNIK JANEZ PIRNAT IZDELUJE KIP KOMANDANTA STANETA

Zmaga v granitnem reliefu

Trije motivi na reliefnih ploščah prizme: posvet trojke Stane - Dušan Kveder - Peter Stante, Stanetova smrt, ženski lik zmage-Nike

Ko bodo 9. maja zvečer, na predvečer osrednje proslave ob 30. obletnici osvoboditve, odkrili v Ljubljani spomenik legendarnemu partizanskemu komandantu Stanetu - Francu Rozmanu, bo to hkrati tudi prvi partizanski spomenik, postavljen v mestnem centru. Spomenik bo namreč stal na vogalu Šubičeve in Titove ceste, na takšnem krajcu torej, kjer bo zares s svojo zasnovo polepsal in obogatil desno polovico Titove ceste, ki je z odstranitvijo Kozlerjeve hiše izgubila marsikaj na svoji lepoti in originalnosti.

Izdelavo spomenika komandantu Stanetu so zaupali akademskemu kiparju Janezu Parnatu. Obiskali smo umetnika v njegovem ateljeju in se pogovorili z njim o samem spomeniku, njegovi zasnovi in problemih v zvezi s tem. Kipar Janez Pirnat nam je najprej razkazal svoje delo, potem pa je zbor odgovoril na ne-

kaj vprašani posebej za bralce «Primorskega dnevnika».

— Ali bi lahko na kratko povedali, kakšen bo spomenik, ki ga pravkar dokončujete?

— Spomenik komandantu Stanetu, ki bo visok pet metrov, je v bistvu arhitektonska struktura, sestavljena iz devetih, reliefno obdelanih plošč v obliki tristranične piramide, zaključene zgoraj z granitnimi ploščami, spodaj pa z 80-centimetrskim zidom iz granitnih blokov. Arhitektonski del spomenika je delo mag. arh. Braca Mušiča, medtem ko so reliefi moje delo.

— Vaš spomenik ima torej devet reliefnih plošč. Kako bi jih lahko označili vsebinsko?

— Devet reliefnih plošč sestavlja, kot sem že dejal, tri strani ce prizme, torej vsaka stranica ima po tri plošče in le-te tvorijo tri motive. Tako predstavlja prvi relief posvet komandantu, na katerem sem upodobil nerazdružljivo trojko — Staneta, Dušana

Kvedra in Petra Stante. Drugi relief upodablja Stanetovo smrt in bi jo lahko pomenoval za nekakšno partizansko pieteto, medtem ko je tretji relief že motivno tradicionalen — upodobil sem ženski lik zmage, Nike, kar je vsekar tudi razumljivo sprčo namena in časa odkritja spomenika.

— Brez dvoma ste med delom naleteli na marsikatero težavo in problem?

— Če pomislimo, da se s tem delom ukvarjam že celih pet let, potem sem vam odgovoril že na marsikaj. Prva težava je bila že v izbiri pravih dimenzij cloveških likov, za katere sem se odločil šele po številnih fotomontažah, razmišljanjih in seveda tudi potem, ko smo dvakrat postavili maketo v naravni veličini na kraj sam, kjer bo stal spomenik. Kajti vedeti morate, da je dokaj težko ustvarjati spomenik v ateljeju, mnogo lažje in učinkoviteje ga je delati na kraju samem, kar pa je v tem primeru čisto nemogoče. Sicer pa naj še dodam, da so si prvotno razpisovalci internega natečaja zamislili spomenik kot konjensko plastiko, torej komandanta Staneta na konju. Potem pa so pozicije natečaja tolikanj spremenili, da so naročniki spomenika dali popolnoma proste roke tako kiparju glede likovne rešitve kot arhitektu glede lokacije spomenika samega.

— Kot vidim, klešete svoje reliefne o granit. Čemu ste si izbrali prav tovrstni kamen?

— Granit, v katerega klešem, je jablaniški granit in je, po mojem mišljenju, tudi najprimernejši za mestno prometno središče,

ker je skorajda neobčutljiv za avtomobilske izpuhe in drugo nesnago ter škodljive snovi, ki jih je v središču mesta več kot preveč. Tako upam, da mojega spomenika ne bo doletela usoda drugih spomenikov, ki so iz mehkejšega kamna. Sicer pa naj še enkrat poudarim, da je jablaniški granit naš najlepši granit.

— Kot sam vidim, delo ni niti malo lahko. Ali bi za konec lahko kaj več povedali o vašem umetniškem delu samem?

— Kaj bi skrival, prva težava je bila že v tem, da sem moral klešati direktno v granit, z dietom in kladivom, seveda na podlagi skic in predhodnih študij. Glavni oblikovalni problem pa je bil, najti takšno reliefno obdelavo, da bodo posamezne plošče ohranile svojo prvotno obliko. Izbral sem rešitev najboljše kontrasta. To pa pomeni, da sem ves granit, ki je strojno fino poliran, brušen in rezan, sam ročno in

na grobo obdelal. O vprašanju meril in sorazmerij pa sem že govoril prej. Kot vidite, vse le ni tako lahko in preprosto kot je videti na prvi pogled, je zaključil naš razgovor akademski kipar Janez Pirnat.

In res, ko sem zapuščal njegov atelje, so mi v spominu ostali ti težki reliefi, vsak tehta po dve toni, ki pa so vendar pod kiparjevo roko postali nekam čudovito lahki in skoraj prozorni, iz katerih so pogledovali gladki in podurjeni hovi obrazi komandanta Staneta, njegovih soborcev Kvedra in Skale ter partizanov in zmagovalcev, medtem ko so na grobo obdelane poteze vsega ostalega vendar dajale celotni kompoziciji nadahnjene, skoraj pointilistične, in je jablaniški granit enkrat kljub vsej svoji trdnosti zapel lirčno in nežno o velikem slovenskem partizanskem komandantu in naši zmagi.

DUŠAN ŽELJEZNOV

V IZDAJI DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

Dve novi knjigi v zbirki Cankarjevega zbranega dela

Gre za 20. knjigo proze in za 29. knjigo s četrtem zvezkom Cankarjevih pisem

Veliko delo iz izdajo Cankarjevega dela se z manjšimi zamudami približuje svojemu cilju. Prav zdaj smo v izdaji Državne založbe, ki kot je znano, izdaja v okviru zbranih del slovenskih pisateljev tudi zbrano delo Ivana Cankarja, izšli kar dve knjigi tega dela. To sta 20. knjiga zbranega dela, ki prinaša nadaljevanje Cankarjeve proze in 29. knjiga, ki prinaša četrty zvezek Cankarjevih pisem.

Dvajseta knjiga zbranega dela, ki jo je pripravil urednik France Bernik, je posvečena Cankarjevi prozi. In sicer tisti prozi, ki je nastala po pisateljevem prihodu v Ljubljano in njegovi naselitvi na Rožniku leta 1910. Cankar je dela te knjige zasnoval v domovini, in jih tudi objavil, izjemo topotisa Iz Ottakringa v Oberhollabrun, ki je izšel šele po pisateljevi smrti. Čeprav so dela nastala v rožniškem obdobju v Ljubljani, pa nekaj proznih stvaritev spominja po idejni naravnosti in načinu pripovedovanja na pisateljev dunajski čas. Ne-

katere izmed pisateljevih črtic sodijo namreč v pisateljevo socialnokritično prozo. Poglavitni del objavljenih del te knjige pa vendarle kaže pisateljevo značilnost rožniške dobe. Za to prozo je značilno, da postaja znatno krajša kot poprej. Druga sprememba pa se kaže v tematiki. Nova proza, nastala v tem zadnjem obdobju pisateljevega življenja, ni socialopolitična resničnost, temveč se je pisatelj obrnil k človeku, čeprav svojega socialističnega prepričanja ni spremenil. In tako imamo v tej knjigi objavljene najprej tri novele, ki se datirajo na leto 1911 izšle pod skupnim naslovom Volja in moč. Odmevi na knjigo so bili v slovenski javnosti zelo različni, saj je bila polovica kritik odklonilna, polovica pa je knjigo dobro sprejela. Osrednja ideja vseh treh novel, tragedija umetniškega hotenja in ustvarjanja, kot je delo označil eden kritikov, pa je zbujala skoraj več odklanjanja kot odobravanja.

Ta knjiga ima kot vse ostale seveda tehten prispevek uredniku, ki se skriva v opombah. V njih kaže pisatelj genezo dela in odmeve posameznih Cankarjevih stvaritev v tedanji slovenski kulturni javnosti.

Devetindvajseta knjiga Cankarjevega zbranega dela prinaša nadaljevanje objave Cankarjevih pisem. Že ob prejšnji knjigi pisem smo poudarili pomen Cankarjevih pisem ne samo za spoznavanje njegovega življenja, temveč za razumevanje pisateljevih idej in predvsem za umevanje pisateljevega umetniškega ustvarjanja. Knjiga, ki jo je pripravil in uredil Jože Munda, prinaša predvsem pisma, ki jih je Cankar pisal svojim zaročnici Štefki Löfflerjevi, pa Adi Kristanovi, Lidorju Cankarju, Francu S. Finžgarju, nadalje pisma pisana Ani Kesslerjevi, Mariji Kesslerjevi in Mileni Rohrmannovi, pisma Hinku Smrekarju, Mihaelu Opeki in nekaterim drugim prijateljem

Sl. Ru.

V galeriji «Kraške hiše» v Velikem Replu razstavlja Demetriy Cej

BORBENA PESEM V POČASTITEV 30-LETNICE OSVOBODITVE

Tržaški partizanski pevski zbor nastopi v Ljubljani in Beogradu

Zbor bo nastopil še v Zagradcu (danes), 26. t. m. v Kulturnem domu, 27. t. m. v Tržiču in 1. maja v Križu

Za vse naše zamejske pevске zборе lahko z zadovoljstvom trdimo, da se partizanski pesmi niso nikoli izneverili. Nasprotno, prisotna je na skoraj vsakem njihovem nastopu ne le ob ustreznih obletnicah in podobnih priložnostih, marveč je konstanta njihovih repertoarjev. Zbor, ki goji izključno borbena pesem, pa je Tržaški partizanski pevski zbor, ki že od leta 1972, zlasti pa od leta 1973 nastopa domala na vseh pomembnejših prireditvah pri nas doma, katerega sloves pa se razširja tudi po Sloveniji in celo v Italijo, kamor ga je tudi že zanesla pot.

Že sam nastanek zbora je bil odraz spontanе potrebe naših ljudi, da ob ohranjanju živo našo borbena pesem. Njegov razvoj in razmeroma hiter vzpon pa dokazuje povrhu še težnjo po čimprejše oblikovanju te pesmi, po kvalitetni rasti, kar je sicer res pogojeno od objektivnih možnosti, v katerih zbor deluje, od njegove izredne številčnosti, ki otežkoča vsakokratno stoodstotno udeležbo na vajah, od zaposlenosti pevcev in seveda tudi od dejstva, da gre vendarle za izrazito amaterski zbor, za ljudi, ki pesem ljubijo, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvajalsko raven, ostaja še vedno tisto, kar daje temu zboru specifičnost, to pa je manifestativni pomen njegovega obstoja in njegovega nastopanja, to je navdušenje, ki ga zbor izvešča pri ljudeh, to je tista vera, ki pa niso šolani pevci. Doseči v teh pogojih raven, kakršno je zbor pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra dosegel, ni enostavno stvar in je zato še toliko bolj hvale vreden napredek, ki ga je zbor dosegel. A tudi če pustimo ob strani samo izvaj

KONEC SOVRAŽNE OFENZIVE KONEC MARCA IN PRVE DNI APRILA 1945

[V ognjenem metežu sovražnih zased med Ogalcami in Oblakovim vrhom - Smrt herojev Antona Šibelje-Stjenke in Mira Perca-Maksa, šefa propagande korpusa Saše Štempiharja, vodje mornariške grupe Balda Sajeta, zajetje Vita Kraigherja in drugih

Prebojne smeri enot 9. korpusa iz obroča Predmeja — Sinji Vrh — Mrzla rupa

pridružen svojim kolegama študentima.

re akcije in da bi bilo treba zadržati repitni pozornost. On sam, kot človek, naj bi torej napravil inspekcijo, notranosti tovarne in naj bi jo opazoval. Nemec pred thodom pazil, da nihče ne približa tovarni. Tudi jaz je bil namreč spravljen iz tovarne, ker so se Nemci v njej razgledali.

Nasrči je bil izreden. Tudi Zvonko je bil ladjedelniki delavec, a je obtežen v delavsko tujost. Imel gorov o Delarski entnosti in o narodnosobnem boju. Sledilo kražja debata. Med drugim s delavci zaznamili, kako bodo so vzeli v roke tovarne ako pridajo.

Zborovanje je trajalo točno 2 uri. Prisotni so bili pravisti, ki tam delali. Ni manjkalo pa opozorila na jedratega opoziralega, o je naš delavski sestanek. Čisto nas kod izdal, naj ve, da bo so črti mrtev.

Ozbižno je premežurjeni Nemeš monka in Simonitiya prijazno povabil.

Nikoli pa niso Nemci zvedeli, kaj so jih tihi dan naši delavci svoj sestanek izkoristil v vlogi

PRICHEVANJA IN SPOMINI OB 30-LETNICI OSVOBODITVE

DRZNA DIVERZANTSKA AKCIJA IN MAŠČEVALNI NACISTIČNI ZLOČIN

Kako sta Ivan Ruski in Mihajlo minirala kinodvorano na Opčinah

Pri prenašanju streliva jima je do vojašnic pomagal Ivan Petelin iz Repniča, od tam dalje sta vse opravila Mihajlo in Ivan

4. aprila je bil lep pomladanski dan, prijetno tople. Okrog 17. ure je Opčine pretresla silovita eksplozija. Kinodvorana je bila opustošena. Eksplozija je povzročila okupatorju 7 smrtnih žrtev in več ranjenih, ubila pa je tudi neko žensko, verjetno spremljevalko enega ali več nemških vojakov.

Atentat je bilo delo minerskega oddelka 9. korpusa, ali točneje dveh njegovih najbolj drznih pripadnikov Mihajla in Ivana Ruskega.

Takoj po eksploziji so Nemci aretirali nekaj Opčincev in jim grozili z ustreličitvijo, če jim ne povedo za kve. Ker pa bi tako dejanje ne bilo učinkovito in tudi premalo vidno, saj aretirani res niso imeli prav nobene zveze z atentatom, so jih izpustili in se raje odločili za krvavi pokol 71 talcev, ki so ga uresničili naslednjega dne.

Ustrelitvi openskih talcev je Primorski dnevnik obširno pisal ob lanskem tridesetletnici, ko se je komemoracija udeležili tudi edini po naključju preživeli talec Stevo Rodić iz Drvarja in ki je kot edina

ve izvedene v največji konspiraciji, kot je bilo takrat seveda nujno. Eden od obeh diverzantov Mihajlo s pravim imenom Mehti Husein Zajdev, je padel že med vojno in sicer v noči med 31. oktobrom in 1. novembrom 1944 na Vituljah v Vipavski dolini, drugi — Ivan Ruski s pravim imenom Mirdamat Sejdiv, pa živi v daljnem sovjetskem mestu Bakuju ob Kaspijskem morju v azerbajdžanski sovjetski republiki. Oba Mihajlo in Ivan sta bila namreč azerbajdžana. Že leta 1941 so ju Nemci zajeli. Preživela sta grozne trenutke, končno so ju odpeljali v Nemčijo in Avstrijo in ker sta ob zajetju sklenila, da se jim bosta, če jima bo le mogoče pošteno maščevala, sta pristala na vključitev v nemško vojaško formacijo. Z njo sta potem prišla v Trst in na Opčine. Tu sta takoj navezala stik z openskim aktivisti in pri njih prešla k partizanom. Vključili so ju najprej v Gradnikovo brigado, nato pa sta bila na lastno prošnjo in tudi po zaslugi znanega partizanskega diverzantskega juna-

primorske slovenske partizanske vojske in kot taka borca Titovih partizanov.

Toda povrnimo se k opisu dogodka na dan 2. aprila 1944 tako, kot ga je delno povedal Ivan Ruski, ki je bil pred nekaj leti na obisku pri nas, in tako, kot se ga še danes spominja Milka Petelinova iz Repniča, ki je bila takrat predana aktivistka in borka NOB.

Mihajlo in Ivan sta se 2. aprila, kot že večkrat prej, predstavila pri Petelinovi v Repnici. Milka — oboja diverzanta sta ji vedno pravila Milena — ju je opazila, ko sta stopila s steze na cesto, se potuhnila ob zidu, pogledala če ni morda kake nevarnosti in nato smuknila na dvorišče in v hišo. Mihajlo je nosil torbo s peklimskim strojem. Navdušeno sta govorila, kako bodo švabi zleteli v zrak.

K Petelinovim sta prišla popoldne okrog 14. ure. V Repnici so že vedeli za kaj gre in Milka ter oče Ivan sta se takoj pripravila. Ivan Petelin je vzel torbo s peklimskim strojem in se z Mihajlom in Ivanom Ruskim odpravil proti Opčinam. Pri vi se je stezil hodil Petelin v dolženi razdalji za njim pa Mihajlo in Ivan Ruski. Milka se je odpravila na pot s kolesom, da bi trojico pravočasno obvestila o morebitni nevarnosti ali kakršnikoli zapreki.

Milkin spomin se končuje neke blizu openskih kasarn, kjer je njen oče nevarni tovor predal diverzantom in kaj se enkrat nakazal pot, na katero sta se potem odpravila Mihajlo in Ivan Ruski sama.

Točni informaciji o nadaljnjem poteku akcije nimamo, čeprav jo je Ruski ob svojem obisku v Trstu pred leti gotovo opisal. Gotovo naj bi bilo le to, da sta oboja diverzanta, običajna seveda v nemške uniforme (Mihajlo je govoril perfektno nemško in še štiri jezike — bil je študent likovne akademije v Moskvi in visoke šole za tuje jezike) — obiskala še pred vstopom v kinodvorano Fani Koritnik (po domače Rodnikovo) na Brdini, kjer je bila javka. Zal je aktivistka umrla med bombardiranjem Opčin. Od nje sta šla diverzanta sama. Pot do kina jima je bila poznana le iz opisa, sicer pa jima to ni delalo težav. Ko sta prišla do cilja, sta med drugimi vojaški mirno stopila v dvorano in sedla. Torbo sta potisnili pod sedež in čez nekaj časa brezbržno odšla. Povedati pa je treba še to, da so aktivisti na Opčinah že prej prepričevali domačine naj ne zahajajo v kino, ker bi to lahko tolmačili kot zbljevanje z

okupatorji, kar bi jim bilo samo v moralno oporo. Openci so tisti dan upoštevali to parolo in zdi se, da sta bila v kinu samo dva domačina, ki nasveta očito nista upoštevala. K sreči se jima ni nič zgodilo.

Mihajlo in Ivan Ruski sta potem, ko sta zapustila kino, hitela v smeri proti kasarnam in dalje proti Repnici. Ko sta bila nekeje v bližini kasarn, je na Opčinah strahovito zagrmelo. Akcija je bila uspešno zaključena. Naslednjega dne so Nemci za vsakega ubitega nemškega vojaka ustrelili 10 talcev in še enega povrhu. Nekaj dni kasneje je Mihajlo na korpusu poročal o dogodku.

Nemško maščevalno krvoprelitje je pretresljivo odjeknilo, toda to je bil boj na življenje in smrt s sovražnikom in žrtve so bile neizbežne del boja za svobodo. Ko se danes klanjamo njihovu spominu, se še toliko bolj zavedamo, da bi brez njih danes ne obstajali več kot narod in kot ljudje.

Po pripovedovanju zapisal
BRUNO KRIZMAN

Ilegalčeve dogodivščine v Trstu sredi gostih okupatorjevih blokad

Dodatek k dogodku z Greifom, Morano in Zvezdo - Z aktovko z dokumenti skozi blokado v Ulici Cellini - Ob ponesrečenem atentatu na Collottija

Dogodek, ki ga opisuje Martin Greif, ko sta dva SS oficirja na ulici prestregla Greifa, Babiča, Morano in kurirko Zvezdo ter z naprjenimi revolverji gnala skupino proti kasarni, bi žele deloma dopolniti. To se ni zgodilo ob 7. uri zvečer, temveč ob 6. uri. Glede na sam dogodek ura ni niti bistvena, vendar jo je potrebno precizirati glede na dogodek, ki je sledil.

Najprej k prvemu dogodku. Ko sta nam nemška oficirja gnala proti kasarni, sva se z Greifom domenila, da v nobenem primeru ne bova šla v kakršno koli zgradbo in da morava najti način, kako jima zbežati. Ko sva prišla do kasarne, sva se spogledala in brez besede dogovorila. Planila sva vsak na enega in začela bežati. Greifa je eden od njih dohitel in se z njim spopadel, kar je tudi opisal. Tistemu ki sem

ga jaz udaril, sem z udarcem izbil revolver iz roke in skočil. Vem, da mi je potem uspelo priti do revolvra in je streljal ter se istočasno tudi pognal za mano. Ker pa je bila tema, bila je namreč zatemnena, in mesto sem dobro poznal, sem se mu kmalu izgubil in potem mirno nadaljeval svojo pot.

Za 7. uro sem imel dogovorjen sestanek na Trgu Unità z Rudim Uščičem in z eno od mladinskih aktivistk. Uspelo mi je točno priti na sestanek. Ko smo se dobili je z mladinsko aktivistko prišel neki mladenič, ki je bil nepredviden in seveda nezaželen. Ko smo to aktivistko vprašali kdo je nam je odgovorila, da je njen fant, kar pa ga nista poznala, se z Uščičem niti nisva o njem pogovarjala. Bistvo dogodka pa je v tem. Ko sem vzel cigareto, da bi si jo prižgal, je ta mladenič hitro izvlekel žvižgalice in mi prigljal cigareto. Žvižgalice je držal nemavdno dolgo prižgano in naju opazoval. To nama je takoj postalo sumljivo. Rekla nisva nič, poslovlila sva se in vsak je šel na svojo stran. Vendar sva se z Uščičem dogovorila, ne da bi to povedala mladinski aktivisti, da naj naša varnostna skupina tega mladeniča aretirajo, in zasliši. To se je po nekaj dneh tudi zgodilo. Pri zaslišanju in ko so ga nekoliko trse prišli, je priznal, da je v službi policije in da je njegova ljubezenska zveza s to mladinsko aktivistko samo preteza, da lahko vrši svojo agentko in policijsko službo. Naš čut za previdnost, ki ga je vedno moral imeti ilegalce, je dovedel do odkritja sovražnega agenta v naših vrstah.

Bilo je novembra ali decembra 1944, ko sem bil namenjen na sedež pokrajinskega komiteja in IX. korpusa. Ker sem moral priti do Uščičevega doma v Rojano, od koder je bila zveza za naprej, me je pot vodila mimo železniške postaje. Ko sem iz Ulice Ghega zavil v Ulico Cellini sem zagledal na obeh straneh ulice kordon nemških vo-

jakov, ki so vsakogar, ki je zašel v to ulico, zadržali in preverjali njegovo identiteto, oziroma kot sem pozneje povedal, so vse, ki so se tam nabrali, pozneje odpeljali na policijo in šele tam na preverjanje identitete. To je bila ena skoraj vsa kodnevnih racij jh blokad, ki jih je nemški okupator vršil po Trstu.

Ko sem Nemce zagledal ni bilo več možnosti za umik. V trenutku sem moral premisliti, kaj storiti. Če zabežim bežati, bodo streljali za mano in ni bilo nobene možnosti, da bi se rešil. Če pa grem v zasedo bo morda kakšna možnost rešitve. In tako sem sklenil, da grem mirno naprej. Odločitev je seveda morala biti v trenutku, morda v sekundi, ker bi kakršnikoli oklevanje ali zadrega bila lahko zame usodna. S seboj sem imel aktovko z dokumenti, ki sem jih nosil na pokrajinski komite. Tako sem mirno nadaljeval pot po pločniku, kot da se me vse skunja nič ne tiče (na sredi ulice je bila skupina 25-30 ljudi), se bližal drugemu kordonu in šel skozi ne da bi me kdo karkoli vprašal ali zaustavil. Tako sem nadaljeval pot mimo postaje v začetku bolj počasi, ko pa sem se oddaljeval, sem korak pospešil. Šele ko sem bil v varni oddaljenosti mi je začelo biti srce in si niti sam nisem mogel razložiti, kako sem mogel priti skozi blokado ne da bi me opazili.

Na Uščičev dom sem prišel že dokaj umirjen in domačem povdeal, kaj se mi je zgodilo. Dobro pol ure zatem je prišel domov Uščičev brat in že v veži začel žalostno pripovedovati: «Babiča smo zgnubili.» Seveda ni vedel, da sem bil že tam. Kaj je bilo. Brat je bil slučajno v omenjeni skupini in me je zagledal, ko sem šel v blokado. Logično si je predstavljal, da so tudi mene zadržali. Ker ni videl, kako sem odšel, je pač mislil, da so me aretirali.

Bilo je — ne vem točno ne meseca ne dneva, sicer pa niti ni važno — v dopoldanskih urah pri Sv. Jakobu. Nekaj trenutkov pred tem, ko sem se od Sv. Jakoba napotil v mesto, je bil na znanega Collottija izvršen atentat naše varnostne skupine med dvema tuneloma Sandrinelli, in zato je policija ves tisti predel blokirala in vsakdo je moral skozi kordon in osebno preiskavo. Sicer sem vedel, da bo na Collottija izvršen atentat, ker smo že dolgo načrtovali, da bi tega krvnika likvidirali. Nisem pa seveda vedel, da se je to zgodilo v tistem trenutku. Žal je Collotti atentatu ušel, kljub temu, da so naski iz varnostne skupine z brzostrelko streljali v njegov avto. Tako sem moral nehoti skozi blokado in osebno preiskavo. Po navadi nisem nosil s seboj revolverja, ker sem se po mestu rajši gibal brez njega in se posluževal dokumentov, četudi ponarejenih. Revolver smo jemali s seboj samo v določenih primerih, kadar smo imeli kako nalogo, da je bil lahko samo revolver obrambno sredstvo. Revolver sem imel za pasom na hrbtu, stal sem z dvignjenimi rokami pred policaji, ki so me otipavali, če imam slučajno s seboj orožje.

Pri takih osebnih preiskavah so te navadno otipavali spredaj in od strani. Malokdaj s s rokami posegli tudi od zadaj. Tako se je zgodilo tudi tokrat, in revolverja niso otipali. Ko sem pokazal osebno legitimacijo, ki je seveda bila ponarejena, je zadostovala, da so me pustili naprej.

BRANKO BABIČ

Odkritje spominske plošče na hiši v Srednjem Lokovcu, kjer je bil «Tržaški bataljon» preimenovan v XIV. udarno brigado «Garibaldi» — Trieste 5. aprila 1944

5. aprila 1944 je bila v Srednjem Lokovcu nad Čepovanom v prisotnosti komandanta in političnega komisarja 9. korpusa polkovnika Lada Ambrožiča in Janeza Hribarja, ter Maria Lizzera in Roberta kot zastopnikov CLNAI, ustanovljena XIV. udarna brigada «Garibaldi» — Trieste. Sklep o preimenovanju «Tržaškega udarnega bataljona» v brigado je bil sprejet po sporazumu med štabom 9. korpusa in štabom brigad «Garibaldi».

Sporazum je med drugim določal: «Na ozemlju Slovenskega primorja se ustanovlja udarna brigada «Garibaldi» — Trieste» kot integralni del oddelkov in udarnih brigad Garibaldi v Italiji. Iz vojaških in političnih razlogov bo en bataljon te brigade, razdeljen v oddelke, operiral v bližini italijanskih središč sodelovanju z bližnjimi slovenskimi oddelki. Naloga tega bataljona je razen partizanskih akcij, mobiliziranje partizanov iz Trsta Tržica, Milj in Kopra za okrepitev Tržaške brigade in za morebitno ustanovitev novih brigad. Ostali del bo operiral kot brigada.

Dokler bo ta brigada operirala na ozemlju 9. korpusa NOV in POJ, je pod paritetnim štabom poveljstva oddelkov in udarnih brigad Garibaldi ter glavnega štaba 9. korpusa NOV in POJ. Isto bo veljalo za nove bataljone in udarne brigade Garibaldi, ki bodo nastale ali ki bodo prišle z drugih področij ozemlja 9. korpusa. Poveljstvo brigad Garibaldi lahko razpolaga s posameznimi oddelki in celimi brigadami za premeštevate na italijansko ozemlje.

Med razgovori s poveljstvom 9. korpusa za ustanovitev Tržaške brigade so oddelki udarne brigade Garibaldi izdali in razširili tudi v slovenskem prevodu naslednje dnevno povelje št. 6 (besedilo hrani arhiv v Ljubljani): «Poveljstvo oddelkov in udarnih brigad Garibaldi pod dravlja junaške jugoslovanske partizane, zlasti slovenske in hrvaške, s katerimi nas vežejo tesni odnosi sosedstva in ki so pod junaškim vodstvom maršala Tita zadali toliko težkih udarcev fašističnemu in nacističnemu okupatorju in s tem zmagali in nakazali pot svobode in narodne neodvisnosti tudi italijanskim rodoljubom; priznava skupnost smotrov narodnoosvobodilnega boja jugoslovanskih rodoljubov, zlasti slovenskih in hrvaških, z bojem italijanskih rodoljubov; to pa je izgon nemškega okupatorja in fašističnih izdajalcev iz lastne dežele in izbojevanje enotnosti, svobode in nacionalne neodvisnosti za vse narode na osnovi samoodločbe v duhu prijateljskega sodelovanja med narodi; pooblašča vse svoje enote, da navežejo bratstvo sodelovanje in vso jasko solidarnost z jugoslovanskimi vojaškimi formacijami maršala Tita, zlasti pa s slovenskimi in hrvaškimi. Kadarkoli bo položaj zahteval, naj sodelujejo z njimi v vsej, kar zadeva vojaške operacije, taborjenje mobilizacija, oskrbo in drugo; poziva vse komandante in politične komisarje udarnih oddelkov Garibaldi, ki delujejo v Julijski krajini, in vse področne italijanske protifašistične organizacije, da usmerijo svojo dejavnost in podvzamejo vse potrebne ukrepe, da pri čimprej do ustanovitve udarne brigade Garibaldi — Trieste. Z njo naj se dokaže vsem tistim, ki očajo Tržačane iztrgati iz narodnoosvobodilnega boja in jih silijo, da se borijo proti slavni partizanski formaciji maršala Tita, da so tudi Italijani Julijske krajine na isti liniji z vsemi italijanskimi rodoljubmi, naj s trdnimi odločeni, bolj kot kdajkoli, nadaljevati ramo ob rami z jugoslovanskimi brati boja za svobodo in neodvisnost narodov.»

Štab 9. korpusa pa je z operativnim poveljem št. 56 z dne 12. aprila 1944 vsem podrejenim enotam sporočil vest o ustanovitvi na svojem ozemlju 14. udarne brigade «Garibaldi» — Trieste in tako nadaljeval: «Uspostevajoč ogromen pomen, ki ima za razvoj narodnoosvobodilnega boja in partizanskega gibanja v Italiji novoustanovljena italijanska brigada in upoštevajoč, da operira na našem področju, odredimo: 1.

vse naše enote morajo nuditi italijanskemu partizanskemu gibanju vso materialno in drugačno pomoč. 2. vsi partizani italijanske narodnosti, ki so v naših enotah, morajo biti premeščeni v omenjeno brigado. Smrt fašizmu — svoboda narodu!»

«Tržaški udarni bataljon», iz katerega se je razvila brigada «Garibaldi» — Trieste, je bil ustanovljen 12. oktobra 1943 pri Opatjem Selu. Ustanovila ga je skupina 30 preživelih borcev «Tržaške proletarske brigade», ki je bila ustanovljena takoj po 8. septembru 1943 pri Gorici, ki pa so jo 14. septembra napadle enote nemške divizije «Prinz Eugen» in jo po ostrih bojih razpršile. Med trdo in divjo nemško ofenzivo je padlo 570 partizanov-delavcev, od katerih 256 iz tržaške ladjedelnice in 192 iz Ronka.

«Tržaški bataljon» se je odklopal v številnih uspešnih vojaških operacijah, ki jih je vodil sam ali pa skupno s slovenskimi enotami na Krasi, predvsem z brigado «Srčko Kosovec», kateri je formalno pripadala. Med najvažnejšimi akcijami «Tržaškega bataljona» naj omenimo: — Napad na nemško motorizirano kolono dveh oklepnih avtov in treh kamionov, 26. decembra 1943 pri Ozrenju, med katerim je bilo ubitih več nemških vojakov in zaplenjena ena strojnica «schartz», pet brzostrelk, 15 pušk mauser, pištole, strelivo in oblačila. O uspešni akciji sta poročala tudi radio Moskva in London: — Napad na letališče pri Ronkah 5. januarja 1944, kjer je bilo ponoči z ročnimi bombami in molotovskimi zažganih osem trimotornih letal. To operacijo je v svojem poročilu glavnemu štabu Slovenije omenil štab 9. korpusa (izvirnik hrani arhiv IZDD v Ljubljani); — Likvidacija 4. januarja 1944 izdajalca Blechija, pripadnika bataljona, ki je, potem ko so ga nacifašisti ujeli, vstopil v njihovo službo in teroriziral prebivalstvo na Krasi.

Konec januarja 1944 je «Tržaški bataljon» okrepilo 54 italijanskih vojakov po rodu s Sardinije, ki je mobilizirala fašistična sva vojska republika, ki pa so dezerirali na Opčinah in se pridružili partizanskim formacijam. — 23. marca se je bataljon v Oseljeku pri Gradiskih ponovno okrepil s prihodom kakih 70 vojakov, ki so ušli iz fašističnih oddelkov, v katere so bili mobilizirani. Skoraj vsi so bili pripadniki posadke letališča pri Vrtolji pri Gorici. Po rodu so bili iz pokrajine Ferrara, pretežno iz mesteca Massaficaglia. Obe skupini, «Sardiniani» in ta iz Ferrare, sta se odklopal v boju in sta predstavljali resnična stebra enote.

Glede borcev iz Ferrare je vredno omeniti, kar je zabeleženo v operativnem dnevniku goriske federacije republikanske fašistične stranke z dne 19. marca 1944: «Preteklo ko neznani uri je skupina 500 partizanov obkrožila stražarsko mesto letališča pri Vrtolji in zajela vso italijansko skupino v službi pri nemškem letališču. Skupno je padlo v ujetništvo 106 ljudi z vso opremo in orožjem. Od nekega našega informatorja smo izvedeli naslednje glede partizanske akcije: italijanski in slovenski partizanski voditelji se v postojali sestaji v osnovni šoli in v gostilni na cesti za Lokovce pri Čepovanu, kjer prejemale navodila in poročila.»

Proti koncu marca je prišla v Tržaški bataljon tudi skupina kakih 30 italijanskih partizanov, bivših članov bataljona «G. Zol», ki je bil ustanovljen in ki je operiral na področju železnice Trst — Pulj. Ta formacija je bila vključena kot tretji oddelke v Istrski odred, kjer pa je naletela na težave in nerazumevanje, zaradi česar je bila razpuščena in so bili njeni člani (kakih 50), poslani v Vipavsko dolino, da se vključijo v «Tržaški udarni bataljon». Med pohodom pa je skupina 17. marca 1944 pri Temnici padla v zasedo nekega mongolskega bataljona. Padlo je 17 tovarišev, preostali pa so nato uspeli doseči «Tržaški bataljon».

Zaradi stalnega prihajanja novih mladih borcev in v pričakovanju še večjega števila novincev je prišlo do sklepa o ustanovitvi brigade «Garibaldi» — Trieste, ki je bila splošno in enostavno poznana kot «Tržaška» (Triestina), in ki se je borila skupno s slovenskimi brigadami v sklopu 3. divizije 9. korpusa.

Zaradi svojega konkretnega prispevka v boju za svobodo je brigada 27. januarja 1945 prejela «svečeno pohvalo», štab 30. divizije pa jo je dal za gled. Na velkem partizanskem zborovanju v Okroglicah 6. septembra 1953 je maršal Tito odklical z redom «Enotnosti in bratstva» prvega razreda borbeno zastavo brigade, ki ji je jo podarila slovenska protifašistična mladina za severno Primorsko 3. decembra 1944.

EUGENIO LAURENTI

Citirani dokumenti so iz monografije «Quelli della montagna — Storia del battaglione Triestino d'Assalto», ki sta jo napisala Riccardo Giacomio in Giacomo Scotti, izdal pa Centro ricerche storiche v Rovinju.

Ivan Ruski in Milka Petelinova v Bakuju

dosegljiva živa priča lahko podrobno povedal, kako so Nemci izvršili svoj zločin nad nedolžnimi talci, ki so jih pripeljali na kraj streljanja iz koronjskih zaporov.

Manj je bilo doslej napisanega o tem, kaj je prišlo do diverzantske akcije na kinodvorano, v katero so takrat zahajali v glavnem nemški vojaki, ker so bile vse pripra-

ka Evgena Matejke «Pemca» vključena v diverzantsko skupino 9. korpusa. Poslej sta svoje življenje zapisala enemu samemu cilju: pobiti čimveč Nemcev in maščevati zločine, ki jih je Hitlerjeva soldateska zagrešila nad sovjetskimi ljudmi in nad našimi slovenskimi ljudmi, kajti čeprav azerbajdžana po rodu, sta kmalu postala del naše

IZ ZGODOVINE KRAJA DANAŠNJEGA SHODA PARTIZANOV

2. MARCA 1944 SO NEMCI ZAŽGALI ZAGRADEC IN ŠE PREJ IZROPALI VSE, KAR SE JE DALO

Spomini domačih na tiste dneve, ko se jim je nemška soldateska maščevala za njihovo zvestobo partizanskim borcem

Zagradec v zgonski občini ni niti vas. Samo dve domačiji ima in še nekoliko stran od slave ceste, ki pelje iz Repniča v Repen. Tiste- mu, ki ne zahaja na izlete na območje Volnika, je zaselek skoraj neznan. In prav zato, ker je tako v samoti, je bil Zagradec med narodnoosvobodilno vojno obvezno zbirališče in varno oporišče partizanov na poti med mestom in severno kraško planoto. Sicer pa so v Zagradcu dokaj redno zahajali tudi Nemci. Ko se je njihov močujoči vojaški stroj začel zatikati pod udarci zavezniških vojsk in partizanov, zlasti jugoslovanskih, so bili njihovi obiski redno povezani z ropanjem živeža. Tolpe so se nažrle in s seboj odnesle vse, kar jim je prišlo pod roko, seveda brez vsakega plačila. Vsekakor pa je moralo biti Nemcem kmalu jasno, da so v Zagradcu partizani deležni vse drugačnega sprejema kot oni. In kmalu bi do takega neposrednega preverjanja te resnice tudi prišlo.

1. marca 1944, ko so v kuhinji poleg družinskih članov sedeli tudi trije partizani: Karlo Krizman, Ciril Ostroška in tretji, katerega imena se je v spominu pričevalcev že izgubilo. Pepko Milič, ki danes uspešno obdeluje kmetijo v Zagradcu, je imel tedaj 7 let. Spominja se še, da so trem partizanom pripravili klobase s cvrtimi jajci. V Zagradcu so se bili ustavili, ker so vedeli, da morda dalj časa ne bodo imeli priložnosti, da bi se do stitega najedli in ker so bili gostoljubna domačih že večkrat deležni.

Nenadoma so se pri vzhodu na dvorišče prikazali Nemci. Bilo jih je za dobro četo. Starejša hči Olga je partizane, ki so bili že prepricani, da so obkoljeni in so že prijemali za orožje, hitro pospremlila skozi zadnja vrata na dvorišče. K sreči Nemci niso računali na srečanje z njimi in kar tudi niso vedeli

za izhod pri zadnjih vratih, se je vse srečno izteklo. Njihov «obisk» je takoj končal le z običajnim ropanjem, toda v zraku je ostal vtis, da to ni bila njihova zadnja beseda ali bolje dejanje.

Naslednjega dne še ponoči je prebivalce že ob 4. uri zjutraj zbudilo razbijanje po oknih in vratih. Še preden so se dobro zavedeli za kaj gre, so bili Nemci že v spalnicah.

Družini Dušana Miliča, o katerem so vedeli, da je pri partizanih, so dali 5 minut časa, da zapusti hišo. Gospodinja Mara je težko hodila, ker je šele teden dni prej prišla iz bolnišnice. Pri Miličevih so imeli tedaj veliko čredo ovac, kakih 350 glav, in še druge drobnosti. Nemci so vdrl v hleva, da so se ovce zbežale vdrle na dvorišče. Ubili so tudi dva prašiča, medtem ko sta dva vojaka, baje sta bila Poljaka, odvezala vola in kravo in ju skušala izvilci na prosto. Ker se je krava nekaj upirala, jo je eden od Nemcev kar ustrelil. Miličevi se še živo spominjajo, da je bila pred hišo dolga vrsta vozov, s katerimi so potem podvajali okupatorji odpeljali ovce in ves preostali plen na Proseke.

Tedaj je 10-letna Vera kar bosa stekla proti Repnu, da bi obvestila ljudi kaj se je zgodilo. Tako rekoč nagi in bosi so člani družine zapustili dom med pustošenjem nemške soldateske. Sorodniki — Plevančičevi iz Repna, mati s hčerkama, ki so začasno živeli v Zagradcu, so bili deležni iste usode. Prav pred nekaj dnevi umrla Marija je odnesla s seboj nekaj stvari, za njo pa je stekel vojak in jo prisilil, da je s sveženj odnesla nazaj v hišo, katere usoda je bila očito zapečatena.

V sosednji hiši so bili Nemci nekoliko manj divji. Prebivalci so namreč imeli dovolj časa, da so s seboj odnesli precej reči. Miličeva družina se je potem za-

tekla v Repen delno k Plevančičevim in delno k Zvanovim. Repenci so takoj organizirali podporno akcijo, ker so bili Miličevi ob vse imetje. Rešili so si le golo življenje.

Nekoliko med 9.30 in 10.00 so iz Repna opazili gost črn dim, ki se je divjal izza hriba. Gorel je Zagradec. Nemci pa so se še nekaj tednov znašali nad ruševinami in stikali tam okrog, ker so sklepali, da se tam še zbira partizani. Pregnati so hoteli tudi domačine iz Repna, ki so tja v bližino prihajali obdelovat svoje njive. Dvakrat ali trikrat na teden so Zagradce celo obstrlejevali z minami tam od Proseka. Gospodinja Mara se dobro spominja, kako je morala nekoč bežati pred minami, ki so padale vse naokrog. Prva je počila v bližini kamnoloma v Petrevici, druga že bliže, tretja pa je bila že kar nevarna. V zadnjem trenutku je zbežala proti Repnici.

Dušan Milič, ki je bil v partizanih v Trnovskem gozdu, je medtem izvedel za požig domačije. Prav v tistih dneh, ko so Nemci požgali njegov dom, ga je obiskala mati. Neprijetna vest jo je ob povratku napotila naravnost v Repen. Dušan se je vrnil domov po leti in se med razvalinami srečal z ženo in hčerko Vero, ki ga je opazila v kuhinji. Zamišljeno je zrl predse in stiska maščevalne pevi. Vera se tudi spominja nevarne dogodivščine med nemško čistko v Repnu. Od Zvanovih je šla k Plevančičevim. Na klanec ob današnji Kraški hiši, jo je ustavil nemški vojak in jo nagljal nazaj. Tistega dne so v Repnu aretirali tudi Albino Škabar. Pri Zvanovih so za silili gospodinja. Vero pa popravili po njenem očetu. Ker je trdovratno molčala, ji je švaba pri- tisnil krepko zaustico. Vera se spominja, da je dan prej v Repnu za pot proti partizanom spraveval suh-

ljat in bled možic. Naslednjega dne je bil z Nemci, ko so pogovili po vasi.

Delo za obnovo Zagradca so se začela leta 1948 in naključje je hotelo, da so se Miličevi vrnili v obnovljeno domačijo prav na obletnico požiga: 2. marca 1950. Ta datum se je enkrat ponovil v zgodovini Zagradca: 2. marca 1953 je v naselju prvič zasvetila električna luč.

k. b.

Olga (levo) in Vera (desno) Milič pred požanim domom. V sredini je Julka Plevančičeva, ki je tudi doživela požig domačije

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Po dolgem razmišljanju boste prišli do sklepa, da ste tudi sami krivi težav, v katere ste zašli in zaradi katerih dolžite druge. In vendar bo vse minilo, obračaje bo spet vedro in zadovoljni boste vi, pa tudi tisti, na katere ste čustveno vezani. Malo nervoze, vendar ne smete pasti v depresijo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Lojalnost ni vedno lahka. Kot tudi poštenje ne. Posebno ko gre za velike vrednosti. Bodite velikodušni tudi z ljudmi, ki tega ne zaslužijo. Nekoliko ljubosumni boste in trudni. Privlačni ste vsaj dan dva počitka.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Življenje je lahko lažje in prijetnejše, če si znamo tudi kako težavo pravilno obravnavati. Kakšna odprava je včasih celo koristna. Ljubljena oseba se odpravlja na pot ali kako drugače izraža svojo nervozo. Imejte z njo razumevanje. Prehlad in utrujenost. Ne računajte z razumevanjem nadrejenih.

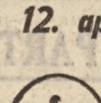
RAK (od 23. 6. do 22. 7.) S svojo intavstivno ne boste prišli prav nikamor. Tudi ko gre kaj narobe, skušajte najti rešitev in vse bo prav. Spoznali boste nove ljudi, celo dobre sodelavce. Neko pismo vas bo vrglo iz ravnovesja, pa ne bo hudo. Spor v družini se bo uglasil. Prebavne motnje.

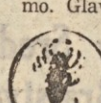
LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Dinamizem in strokovnost lahko pomagata k večjim rezultatom, nista pa edina elementa uspeha. Skrite svoje zahteve in vse bo prav. Nervozna in družini je potrebna potovanja. Preveč čepite doma, ali pa ste nekoga preveč navadili na zunanji svet.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če boste dovoli mirni in razodni, boste našli rešitev tudi za tista sporna vprašanja, ki vam delajo težave. Sicer pa ne bo vse tako mračno kot kaže. Pošta, potovanja, neka novost pač, ki bo nekako razburla družinsko monotonijo. Utruženi ste, ne pa bolni.

VELJAVEN OD 6. DO 12. APRILA 1975
TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 11.) Molk jez loži pravi stari pregovor. Tega se držite v trenutkih, ko bi tako radi rekli tudi kaj več. Včasih je bolje zamujati kot prehiteti. Nekoga v družini bo treba pokarati, kajti nismo več v času, da lahko brezskrbno razmetavamo. Glavobol.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ne bodite neumni Tomaž in sprejmite realnost, kakršna je. Zavirali bi morali že zdavnaj, pa smo računali, da ne bo treba. Če nočete predalet, pokažite vsaj sedaj. Z mirno vestjo sprejmite tudi očitke nekoga, ki vam želi dobro. Kar dobro počutje.

STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) Potrebni ste počitka, kajti preveč se včasih zaženete. Smotrna dejavnost več zaleže kot nenačrtno poganjanje. Skušajte se nekoliko razvedriti in nato boste opazili, da je vsak napor lažji. Pošta, vest, darilo ali kaj podobnega vas bo razveselilo.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Računajte, da bo do konkretnega ekonomskega blagostanja pot nekoliko naporna, da pa jo bosta z varčnostjo in doslednostjo dosegli. Nekoliko več poleta in morda tudi občasno žrtvovanja. Z ljubljeno osebo boste šli na pot in se zelo dobro počutili. Pazite na prehlad.

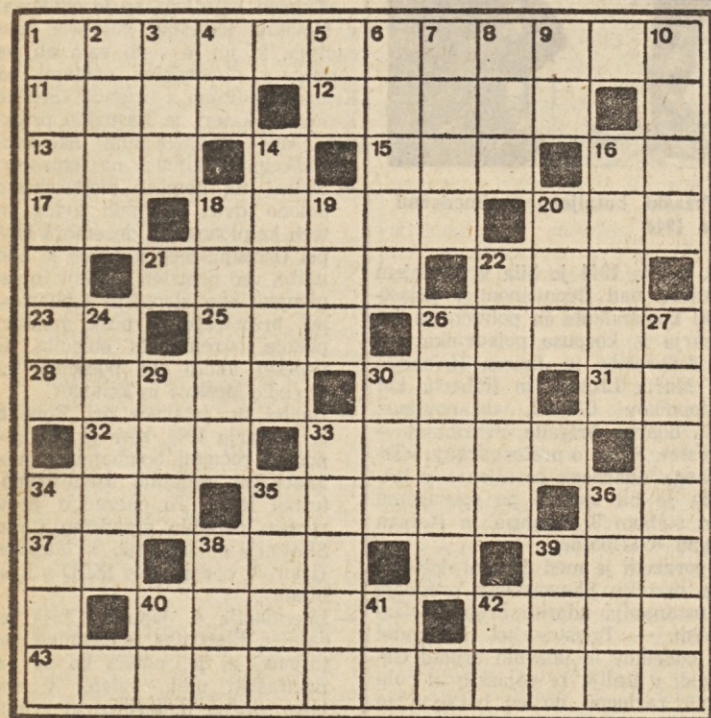

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Neki dvomi motijo vaš mir. To negativno vpliva na delovne uspehe. Tudi moralno boste doživeli kakšen udarec. In vendar ni vse tako mračno kot kaže. Zadoščenja boste imeli več drugje in vse bo prav. Trenutno nerazpoloženje in strah boste odgnali, ko boste stopili k zdravniku.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Z vedrim razpoloženjem in delovno vnetostjo boste lepo privabili do konca. Ne računajte pa, da bodo gnetni rezultati veliki. Čas pa je takšen, da se moramo zadovoljiti s skromnejšimi uspehi. Več dosevanja zadoščenja bo nadoknadilo tudi to pomanjkljivost. Prehlad.

KRIŽANKA... z našim krajem

VODORAVNO: 1. najboljši športnik SRS v letu 1974, 11. italijanska zdravstvena služba, 12. predmet fatalizma, 13. ime Buchvalda, 15. španska teta, 16. Danilo Lokar, 17. Daneu Ivo, 18. oseba mškega spola do pubertete, 20. steza, cesta, 21. naprava za daljinsko ogrevanje, 22. dvojica, 23. Karla Bulovec, 25. manjša mesto, 26. nagib, pobuda za kaj, 28. dan v tednu, 30. poklon, nagrada, 31. povratni osebni zamek, 32. neozdravljiva bolezen, 33. ameriški filmski igralec (John), 34. male žuželke nežnega telesa, 35. kdor pobira moliščino, 36. Reka, 37. konec otoka, 38. grški bog vetrov, 39. Milutin za prijatelje, 40. relacija, razmerje, 42. sorodnica, 43. slovenski pisatelj.

NAVPIČNO: 1. premostitev doline ali udora s cesto ali železnico, 2. bog rza v šintoizmu, 3. ime King Coleja, 4. Karl Marx, 5. Jože Udovc, 6. tuje žensko ime, 7. slavni nogometaš Torina, 8. slovenska, lirka pesem, 9. Valentin Asmus, 10. revolver Bufala Billa, 14. ončen, neumen človek, 16. ime filmske igralke Day, 18. splošna datjeva za kritje skupnih izdatkov javne uprave, 19. neomejeno trženje, 20. neodločen položaj pri šahu, 22. središče istrske kraja, 24. ena kraj, 26. francoski revolucionar, 27. močgočec, 29. italijanska obveščevalna služba, 30. nemški spolknik, 33. francoski zvezdnik (Alain), 34. lutka, 35. mesto v ZRN, 36. ime italijanske pevke Pavone, 38. moško ime, 39. sablj, 40. otoka, 41. tako v nemščini, 42. kazalni znak, (lako)

DUNAJ, 5. — Vedno več je dežel, v katerih uvajajo obvezne pasove v avtomobilih. S prvim majem bodo v Avstriji vozači osebnih avtomobilov morali imeti prepasane zaščitne pasove. Novi zakon je presenetljiv avstrijske vozače in jih spravil v težave, kajti obvezni so pasovi, ki niso niti tako poceni, z druge strani pa v Avstriji ne najdemo trenutno po trgovinah niti preprostih, cenjenih pasov. V Avstriji je približno poldrugi milijon osebnih avtomobilov, skoraj pol milijona jih je, ki nimajo zaščitnih pasov. Policija pa je že vnaprej sporočila, da od dne, ko stopi v veljavo zakon, ne bo popuščanja. Strokovnjaki zatrjujejo, da zaščitni pasovi zmanjšujejo smrtnost na cestah za 70 odst. Leta 1971 bi na avstrijskih cestah imeli najmanj 700 žrtev manj.

Italijansko duhovništvo v odporišnem gibanju

LUCCA, 5. — V nacionalnem muzeju v vili Guinigi se vrši delno zasedanje, na katerem v okviru 30-letnice osvoboditve razpravljajo o temi »Duhovništvo v odporišnem gibanju«. Zasedanja so se udeležili številni predstavniki javnega življenja, med katerimi je tudi nadškof iz Luce. O temi je govoril pomočnik direktorja zgodovinskega muzeja odporišnega gibanja v Toscani prof. Renzo Ronconi, ki je govoril o duhovništvu v odporišnem gibanju, o italijanski socialni republiki in o nemški okupacijski oblasti. Predavatelj je svoje poročilo začel z božično poslanico papeža Pija XII. 1942. leta. Nato je podčrtal odmeve te poslanice v pastoralnih pismih florentinskega škofa kardinala Dalla Coste v prvih mesecih 1943. Že tedaj je poudaril Ronconi, se je opazila zaskrbljenost zaradi grozeče nevarnosti, ki je prišla do izraza po 8. septembru, ko je ves italijanski višji kler v vsej naglici skušal najti skupno pot za doseg enega cilja, namreč »enotnost italijanskih katoličanov«.

V svojem poročilu je predavatelj nato govoril o odnosu italijanskih duhovnikov do fašistične socialne republike in do fašizma nasprotno in je pri tem podčrtal, da so bili ti odnosi hladni, pač v smislu smernic, ki jih je dal Vatikan. Nato je govoril tudi o drugih motivih, ki so vplivali na izbiro

klera, ki se je v precejšnji meri angažiral v odporišnem gibanju. V zadnjem delu svojega poročila je predavatelj govoril o italijanskem kleru in njegovih odnosih do nemških zasedbenih oblasti in pri tem podčrtal, da je bil italijanski kler »biokratsko korekten«, nemške oblasti pa da so bile »surovo nečloveške«. Ronconi pravi, da je bil delež italijanskega klera v odporištvu ne le politično dejstvo, pač pa pojav z globoko versko osnovo.

Če lahko govorimo, da je del italijanskih predvsem podeželskih duhovnikov sodeloval z italijanskim odporišnim gibanjem, nas tedanje stališče Vatikana in visokega klera prav nič ne navdušuje, saj je bilo o tem že veliko povedanega in napisanega, o tem govorijo domači in tuji dokumenti. To ni stran zgodovine, ki bi jo bilo vredno preveč poudarjati.

VARSAVA, 5. — Čeprav se čudno zdi, je Poljska velik izvoznik cvetja. V lanskem letu so iz Poljske izvozili 8 milijonov cvetov, namreč vrtnic, nageljnov in slovskih krikantem. Res je, da se v tem Poljska prav gotovo ne more kosati na primer z Italijo, kajti italijanski izvoz cvetja je nepremerno večji, toda Poljska spada že v severno področje Evrope in se je s tovrstno dejavnostjo začela ukvarjati veliko pozneje.

V OGNJENEM VRTINCU

OSVOBODILNI BOJ, V KATEREM SO NAŠI NARODI KALILI SVOJE BRATSTVO, JE BIL OGNJENI VRTINEC... ZGODBA, KI JE PRED NAMI, SE GODI LETA 1943...

FRANCI STRLE: PARTIZANSKI VOLK SAMOTAR

24. 5. in 6. junija izvedene diverzije na progah med Breljonom in Gomirjem, Lokvami in Delnicami, Fužinami in Lokvami, Fužinami in Brodom ter med Drivenikom in Zlobinom. Uničeno nekaj kilometrov proge, lokomotive in vagoni. Promet prekinjen skupaj 100 ur...

17. junija. 2. bataljon izvedel akcijo na progi (med Ličem in Fužinami). Na razrušeno progo priletela samo lokomotiva, zletela iz tirov in vozila 100 metrov po pragojih. Partizani so ujeli strojevodjo in 3 kurjače. Strojvodjo so primorali, da je šla naprej peljal lokomotivo kak kilometer, nakar je skočila s tirov in se razbila... Promet je bil prekinjen 2 dni...

19. junija blizu Plas vržen iz tirov tovorni vlak, potem pa obsut s puškarskim in mitraljejskim ognjem. Število žrtev ni znano, promet pa je bil prekinjen 20 ur...

24. junija. Partizani so uničili progo med Zlobinom in Drivenikom. Na razkopano progo je pridrvel vlak, ki je vozil nafto in bencin. Lokomotiva in več vagonov popolnoma uničenih, promet prekinjen dva dni.

26. junija. Izvedena akcija na progi med Drivenikom in Zlobinom. Uničena lokomotiva in nekaj vagonov, promet ustavljen 12 ur...

27. junija. Komaj so uspeli popraviti progo, že je bil vlak ponovno vržen v zrak. Popolnoma uničeni dve lokomotivi in 8 vagonov. Ob sami katastrofi uničenih 200 metrov proge. Šesti dan je prišlo dvigalo iz Zagreba, da naredi pot. Promet prekinjen šest dni...

Posebno zanimiva akcija je bila 11. junija 1942. Tega dne so poslali en vod na progo med Delnicami in Kupjakom, da akcijo izvede na sledeči način: »Preprosto dvigniti eno tračnico za 30 do 40 cm, jo dobro podložiti s hlodi in kamenjem, tako da ob naletu vlaka ne popusti in da vlak prevrže. Ko je bilo delo na progi končano, je prišla italijanska patrulja in prišlo je do boja. Med bojem s sovražno patrolo je privozil italijanski vojaški transport iz Delnic proti Ogulinu. Vlak je pripeljal z veliko hitrostjo na kraj, kjer je bila tračnica dvignjena. Lokomotiva je zgrmelala in se prevrnila, 8 vagonov je bilo popolnoma zdrobljenih. Promet je bil prekinjen 4 dni. Tudi osebnega prometa s prestopanjem ni bilo, ker je okupator vse ukrenil, da se ne bi nihče približal kraju nasreče. Učinek je bil strašen in lahko rečemo, da je bila to največja katastrofa, ki so jo naši partizani povzročili na progi Sušak-Zagreb. Samo v Delniško bolnišnico so prepeljali 60 ranjenih, mrtve pa so nametali na vagono in jih odposlali proti Sušaku. V zdrobljenih vagonih je bilo uničenih 50 konj in mul. Z naše strani ni bilo izgub in vsi naši tovariši so se dobro izkazali...»

Ta akcija je po zamisli sorodna s coklami, ki so bile Viktorjev izum. Cokle so bile boljše zategadelj, ker se ni bilo treba dolgo muditi na progi. Pod Viktorjevim vodstvom so izdelali štiri take cokle.

Pomen napadov na italijanske kolone in vlake je bil izreden. Ne samo, da so mu napadi povzročili veliko gmotno škodo in žrtve, temveč so ga tudi zadrževali, da ni mogel vpadati na osvobodeno ozemlje. »Ta čas,« pravi

Radio TV

NEDELJA, 6. APRILA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša in V nedeljo ob 12. uri
12.55 Risani filmi: PREDNIKI
13.30 DNEVNIK
14.00 Gost ob dveh popoldne
14.55 VIRGINIA ZEANI in NICOLA ROSSI LEMENTI
15.00 A Kot ANDROMEDA
16.00 Enciklopedija za mladino
16.15 Enciklopedija prirode
17.00 DNEVNIK
17.30 Športni rezultati in kronike
17.55 Lahki program po želji
19.00 Ital. nogometno prvenstvo: REGISTRIRAN POLČAS NOGOMETNE TEKME
20.00 DNEVNIK
20.30 CLOVEK Z OČALI
21.40 ŠPORTNA NEDELJA
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

14.30 Motociklistične dirke v Imoli
18.15 Ital. nogometno prvenstvo: REGISTRIRAN POLČAS NOGOMETNE TEKME
19.00 INDIJANEK HAWK
19.50 Športni dnevniki
20.30 DNEVNIK
21.00 IL GRAN SIMPATICO

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.25 POROČILA
9.30 Svet v vojni, dokumentarni film
10.20 Otroška matineja: Viking Viki, Nikogar ni doma.
11.15 LJUDJE IN ZEMLJA, oddaja za kmetovalce
12.15 POROČILA
12.05 PISANI SVET, oddaja za mladino
14.40 PRVI APLAVZ
16.35 POROČILA
16.40 Rokomet: Lokomotiva - Špartak
17.45 Košarka: finale v Nišu
18.30 DNEVNIK
20.05 P. ZIDAR: AMERIKA JE DALEČ, nadaljevanje
21.25 Športni pregled
22.00 DNEVNIK
22.15 HOKEJ: ČESKOSLOVASKA - ZDA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

16.45 Rokomet: Lokomotiva - Špartak, prenos iz Zagreba
17.44 Košarka: finale za pokal Jugoslavije, prenos iz Niša
20.15 Dan za obsejanje, celovečerni film
21.45 HOKEJ: ČSSR - ZDA, za svetovno prvenstvo skupine A

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slov. motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Komorna glasba N. Paganinija; 11.15 Carlo Colodi: »Vaneček«; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Glasbena skrinja; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Koncert; 17.00 Sport in glasba; 17.30 J. Tavcar: »Povratek iz Amerike«; 18.40 Operna fantazija; 19.30 Zvoki in ritmi; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.12 Sodobna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 10.30 Dogodki in odmevi; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Znanstveni pregled; 16.30 Sedmijski kraj in ljudje; 17.30 Primorski dnevnik; 18.15 Ansambel Ljubljane; 18.35 Nedelja v sportu; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 21.15 Operna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 12.00 Plošče; 13.20 Kino, gledališče in variete; 14.00 Drugi zvoki; 16.10 Hit Parade; 16.30 Nogomet od minute do minute; 18.00 Poje Mario Del Monaco; 19.15 Varjetjski

program; 20.20 Ponovno na sporedu z M. Ranierjem; 21.55 Koncert; 22.30 Sestanek z dvema.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Plošče; 9.35 Varjetjski program; 11.00 Program s Sandro Milo; 11.30 Pojeta Gilbert Becaud in Gabriella Ferri; 12.00 Sport; 13.00 Kvizi; 13.35 »Alto gradimento«; 15.00 Preizkušajo se diletanči; 15.35 Najpomnejše plošče; 17.30 Spotna nedelja; 18.40 Praznični program; 19.55 Operna glasba; 20.15 Plošče in skeci.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 Svetislav Ruskuć: »Sreca« - igra za otroke; 8.45 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši...; 10.05 Iz naših krajev; 14.05 Nedejsko popoldne, prenosi športnih dogodkov, humoreska tedna; 18.05 Miklos Gyarfás: »Strah in trepet« - radijska igra; 18.40 Glasbene razglednice; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 V nedeljo zvečer!; 22.20 Serenadni zvečer; 23.05 J. Rulfo: Pasji laje; 23.15 V lučeh semaforov.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 8. DO 12. APRILA 1975

TORREK, 8. aprila
8.10, 9.35, 10.00, 11.05, 14.10, 15.35 TV sola; 16.15 Muenchen: Svetovno prvenstvo v hokeju, prenos sranja ČSSR - SZ - približno ob 17.35 Obzorik; 18.30 Avtomobil skozi kamero; 18.50 Ne prezrite; 19.30 TV dnevnik; 20.05 Pogovor o planu in planiranju; 21.00 L. Feuchtwagner: Brata Lautensack, TV nadaljevanje; 21.50 TV dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV
19.55 Otroški kotiček: risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Nogomet: Ferencvaros - Crvena zvezda; 22.30 Slovenski rock, ansambel Jutro; 22.30 Likovni nočturno.

CETRETEK, 10. aprila
8.10, 9.35, 14.10 TV v šoli; 15.35 Francosčina; 17.25 J. Beve: Mame te želi spoznati, nadaljevanje »Ko bo pomlad«; 17.55 Obzorik; 18.10 Vremenski stroj, nadaljevanje in konec; 19.30 TV dnevnik; 20.05 J. Semjonov: 17 trenutkov pomladi, nadaljevanje; 21.30 Kam in kako na odhiti; 21.40 Četrtočrvi razgledi; 22.25 TV dnevnik; 22.40 Košarkarski finale za evropski pokal, posnetek iz Antwerpna.

SREDA, 9. aprila
8.10 TV v šoli; 16.55 Viking Viki - risani film; 17.25 Nogomet: Ferencvaros - CZ, prenos - v od-

moru ob 18.15 Obzorik; 19.15 Risanka; 19.30 TV dnevnik; 20.05 Film tedna: Ivan Vasiljević je spremenil poklic; 21.35 Glasbeni magazin; 22.05 TV dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV
19.55 Otroški kotiček: risanke; 20.15 Dnevnik; 20.30 Nogomet: Ferencvaros - Crvena zvezda; 22.30 Slovenski rock, ansambel Jutro; 22.30 Likovni nočturno.

CETRETEK, 10. aprila
8.10, 9.35, 14.10 TV v šoli; 15.35 Francosčina; 17.25 J. Beve: Mame te želi spoznati, nadaljevanje »Ko bo pomlad«; 17.55 Obzorik; 18.10 Vremenski stroj, nadaljevanje in konec; 19.30 TV dnevnik; 20.05 J. Semjonov: 17 trenutkov pomladi, nadaljevanje; 21.30 Kam in kako na odhiti; 21.40 Četrtočrvi razgledi; 22.25 TV dnevnik; 22.40 Košarkarski finale za evropski pokal, posnetek iz Antwerpna.

PO POTI ZA OČETOM

Razvoj osvobodilnega gibanja v Viktorjevem rodnem kraju ni dosti zaostajal za tistim v Mrkopolju in njegovi okolici. Na Notranjskem tedaj res še ni bilo osvobodilnega ozemlja, zato pa je bilo prebivalstvo skoraj v celoti vključeno v osvobodilno fronto. Vsaka vas je imela krajevni odbor OF in svoj oddelek narodne zaščite, ki je bila nekakšna rezervna partizanska vojska, razmahnila pa sta se tudi organizacija KPS in SKOJ. V Loški dolini sta delovala dva rajonska komiteja, bilo je osem celic s sedemindesetimi člani KPS, v Ložu pa je še izpred vojne deloval tudi aktiv SKOJ. Zbranega je bilo veliko orožja in vojaške opreme, redno so pobirali hrano in druge potrebščine za partizane, prebivalci so plačevali narodni davek, odlično pa je bilo organizirano tudi razpečevanje in branje osvobodilnega tiska.

Po hudih bojih na Kožljeku in Padežu sta se Artijeva in Smeljeva četa bataljona Ljube Serčerja umaknili čez Bloško planoto na prežimovanje na Dolenje Poljane nad Vrhniko pri Ložu. Tja sta prispeli 13. februarja 1942 in se tu zadržali 19 dni. Ves ta čas je Viktorjeva žena Francka za te partizane dajala vsak dan kilogram surovega masla, ki so ga bratje Zigmund (Baškovič) nosili na Dolenje Poljane. To se je nadaljevalo tudi od srede marca dalje, ko se je v Smrekovcih utaborila na novo ustanovljena Rakovška četa. Poslej je surovo maslo no-

PONEDELJEK, 7. APRILA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

10.30 - 11.50 SOLA
12.30 Poljudna znanost: Alpinizem
12.55 Tedenska knjižna informativna oddaja
13.30 DNEVNIK
14.00 Sedem dni v parlamentu
14.25 Tečaj nemškega jezika
16.00 - 17.00 SOLA
17.15 Program za najmlajše
17.45 Program za mladino: Slike iz sveta
18.15 Koprivno seme: BRAT BRUNO, 10. nadaljevanje
18.45 Sindikalne aktualnosti, Ital. kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 COWBOY, film
22.30 Filmske premiere
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Športni dnevniki
19.00 Eden od dveh
KOLIKO S. ADKORJA, GOSPA VARNI?
20.00 Ob 20. uri
21.00 TV razprave
22.00 SIMFONIČNI KONCERT

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 10.00, 14.10, in 15.30 TV SOLA
16.15 SVETOVNO PRVENSTVO V HOKEJU: ZDA - ŠVEDSKA
17.35 Obzorik
18.25 CELIST GOSHU, otroška serija japonske lutke
18.45 Od zore do mraka: Protitankovska raketa
19.05 ODLICAMO
19.30 DNEVNIK
19.55 Moda za vas, poučna oddaja
21.10 Levstik - Grün: »KASTELKA«, nastop ansambla Šentjabskega gledališča
21.50 Mosaic kratkega filma: Vrnitev v Kutuzero
22.05 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.55 Otroški kotiček
20.15 NEVNIK
20.30 Tropiki gozd, film
21.00 HOKEJ: ŠVEDSKA - ZDA, za svetovno prvenstvo, prenos iz Muenchna
22.45 Zabavno - glasbena oddaja Poje Al Bano

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Jutranja glasba; 11.40 Sola; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Sola; 18.50 Baročni orkester; 19.20 Jazovska glasba; 20.00 sport; 20.35 Slovenski razgledi; 22.15 Glasba v noč.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 10.10 Oddaja za mladino; 10.45 Glasba in nasvet; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni ponedeljek; 14.40 Mini juke-box; 15.15 Otroški kotiček; 16.45 Melodije in ritmi; 17.15 Ponedeljski športni pregled; 18.00 Glasbeni kotiček; 18.30 Primorska poje 75; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 20.00 Nesmrtni melodije.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje povelje; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.30 Orkester; 12.10 Vesela glasba; 13.20 Hit Parade; 14.50 Odprta linija; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.10 in 17.40 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 O-

perna in simf. glasba; 18.00 Kabarejski ljudje; 19.30 Pisan sporod; 19.55 Ital. folklor; 20.20 Ponovno na sporedu; 21.15 Kulturni pregled;

SPORT ŠPORT ŠPORT

NOGOMET

V PRVENSTVU D LIGE

Triestina (sredi govoric in polemik) igra danes v Trstu proti Audaceju

Novinec Sampietrese nasprotnik Ponziane - Goričani v Bassanu

Po enotedenskem počitku se bo prvenstvo D lige nadaljevalo z desetimi povratnimi krogovi, v katerem igra Triestina doma, Ponziana in Pro Gorizia na gostu.

TRIESTINA

Tržačani, ki so s porazom v Doli praktično izgubili vsako upanje, da bi dohiti voditelje Treviso, sprejmejo v goste Audace s katerim Triestina trenutno deli četrto mesto na lestvici. V zadnjih dneh je bilo v Trstu precej govoric o Triestini in njeni usodi. Nekateri so menili, da je za zaključitev prvenstva in čaka le na derbi s Ponziano (prihodno nedeljo). Medtem ko obtožujejo voditelje Triestine za slabe nakupe, se Belorusi in tovaršniki opravičujejo s tem, da so prišli za krmilo Triestine, ki je bila ekipa, se sestavljala in so z novimi brskimi nakupi skušali le rešiti, kar se je ač dalo rešiti. Kot iz glada, to ni zadostovalo in se širijo govorice, da je Triestina med najaktivnejšimi društvi, ki že gledajo v prihodnjo sezono. V zvezi s tem se govori, da namerava Triestina zamenjati nekatero nogometaša s sosednjim Ponziano. Tudi na padalec Montebellune Ciment, pravijo, naj bi bil praktično že last Triestine. Vendar so to verjetno le govorice, kot tudi da bo trenerja Tagliavina zamenjal trener Trevisa, ki je zagotovil, da bo Giacomini ostal pri Trevisu tudi prihodnjo sezono. Če so vse to le govorice (ali pa resnica) bomo vsakek izvedeli čez nekaj dni, ko bo izredni občini zbor Triestine, na katerem bi morali potrditi ali zavrniti odstop predsednika Belorusa in ostalih odbornikov. Sredi teh govoric in polemik pride v Trst Audace s trdnim namenom, da odnese vsaj eno točko. Bo Triestini uspelo prekrizati račune gostom? To je težko odgovoriti, čeprav dobro vemo, da je Audace v povratnem delu znatno popustil. Sicer je treba pri znanosti, da so predstavniki Audaceja pravi mojstri za remije, saj so jih v tem prvenstvu zbrali kar 14. Triestina, ki se ne sme zadovoljiti z delitvijo točk, bo danes popoldne na občinskem stadionu Grezar igrala v slednji postavi: Ianza, Zanini, Lucchetti, Foresti, De Luca, Veneri, Garofalo, Fontana II., Goffi, Tosetto (Marcato), Dri.

PONZIANA

Tudi o usodi Ponziane se precej govori v športnih krogih na Tržaškem. Veste, da namerava Ponziana zamenjati nekatero nogometaša s Triestino, niso voditelji Ponziane potrdili ne zanikali. Vedno bolj pa se širi vest, da je Ponziana pripravljena odstopiti prvotnega trenerja Vicenzi, ki se ni igral v članskem moštvu in Lenardona. Obenem pravijo, da je Vicenzi pripravljena finančno in tehnično pomagati Ponziano. Ta vest o tehnični pomoči nekoliko moti trenerja Russa, ki je letos dosegel lepe uspehe in dokazal izredno trenerski talent, tako, da bi se lahko profesionalno posvetil trenerskemu poslu in sprejel vodstvo ekip višje lige. Torej tudi Ponziana gleda z občudovanjem in moralno nekoliko vpliva na priprave, kot so trener Russo in nekateri nogometaši.

Danes igra Ponziana proti Sampietreseju, to je novincu lige, ki si je, kot Ponziana, letos zagotovil

prestop v D ligo. Ta podvig Sampietreseja je sad navdušenja vaščanov skromne vasice S. Pietro Polesine, ki leži med Verono in Mantovo in šteje nekaj nad tisoč ljudi. Za prvo leto v D ligi je ekipa Sampietrese dosegla že lepe uspehe. Na lestvici ima 21 točk in za to ima največ zaslug 26-letni srednji napadalec Pasetto (9 golov), za katerega se potegujejo tudi prvoligaši in levo krilo Formenti (23 let). Slednja bosta prav gotovo delala največ preglavic obrambi in trenerju Ponziane, ki bo poslal na igrišče sledečo postavo: Zadel, Cattonar, Cirello, G. Gerin, Del Piccolo, Ravalico, Trentin, Mirandani, Mosses, Lenardon, Dalle Crode.

PRO GORIZIA

Goričani gredo v goste k Bassanu, ki je s presenetljivo zmago v

Montebelluni, dohitel na lestvici Pro Gorizio. Razumljivo je, da gre do Tominovi in tovariši v Bassano z namenom, da odnesejo vsaj eno točko, kajti v drugem primeru bi postal položaj Pro Gorizie na lestvici precej neroden. Sicer, priznati je treba, da so Goričani v zadnjih nastopih pokazali zrelo ter učiškovito igranje in če bodo v Bassanu igrali odločno, kot so proti Rovigo, Triestini in Lignano, trener Franzon ne bo imel preglavic na svojem stolčku. Edini problem, katerega mora rešiti Franzon, je postava moštva. Upoštevajoč, da igra Pro Gorizia v gosteh, bo gotovo ubrala obrambni sistem igre in zato ni izključeno, da se bo Franzon odpovedal enemu napadalcu, da bi imel krila več na sredini igrišča.

B. R.

ATLETIKA

NOV SR V SKOKU S PALICO

D. ROBERTS PRESKOČIL Z «BANANO» VIŠINO 5,65 M

Evropejci bodo verjetno skušali posredovati po «diplomatskih» poteh

Presenetljiva vest iz Floride, kjer je 23-letni Dave Roberts popravil svetovni rekord v skoku s palico z izredno višino 5,65 m ali 2 cm več od starega rekorda, ki je od leta 1972 pripadal njegovemu rojaku Seagrenu.

Poleg višine preseneča tudi tak vzpon skakalca iz ZDA, ki so bile po olimpijskih igrah v Münchnu nekoliko potisnjene v ozadje. Roberts letošnjo sezono je bil Roberts med najboljšimi Američani, njegov osebni rekord pa je znašal le 5,33 m, torej zelo daleč od sedanjega podviga. Roberts je svoj rekordni skok opravil v tretjem poskusu in je med tem kar dvakrat prekinil in popravil zalet. V zimski dvoranski sezoni je bil Roberts bolj v senci. Nastopil je v srečanju proti Sovjetski zvezi v Richmondu, kjer pa ni preskočil svoje začetne višine.

«Lepše» Američan je treba zato iskati v tehnoloških napredkih pri izdajanju palic in ne v atletskih zmoglostih novega rekorderja. Po imenu, katero v tem pogledu ponuja ameriška industrija športnih potrebščin, je «banana sky poles». To naj bi bila nova vrsta palice, izboljšana varianta tiste, s katero je Seagren skočil 5,63 m. Če je po prečni Roberts popustil 5,65 m visoko je torej možen še nadaljnji napredok kakega boljšega skakalca. Omeniti gre tudi izjavo Steva Smitha, člana poklicne skupine ITA, ki je že skočil 5,59 m. Smith je povedal, da bo skočil z novo palico preko 19 čevljev (lahi 5,79 m). Če smo pri Smithu lahko skeptični, ker gre lahko tudi za običajno napačno propagandno značilnost, je pa zagovorniki primer vrstolomnega napredka mladega Dana Ripleya.

Ta 21-letni skakalec je bil lani

zgubljen v morju atletov, ki so skočili manj kot 5 m. Osební rekord je znašal komaj 4,96 m. Očitno je z novo palico vadih skoraj tajno. Dokaj vsiljivo se je prijavil 27. decembra lani za neki dvoranski miting v Kanadi. Niso ga hoteli, ker ga nihče ni poznal. Zaupali so končno obljubam in se ob koncu niso kesali. Ripley je po prvi divjal letvico na višini novega dvo- 5,33 in končno 5,38. Postal je slaven in tri tedne kasneje so ga rad volje povabili v Los Angeles. Tudi v Kaliforniji ni razočaral in premagal je letvico na višini novega dvoranskega rekorda 5,51 m.

Palica je torej res čudežna in obetajo se novi rekordi. Ordje iz «fiberglassa» ali drugih snovi — skratka palica, ki se močno upogiba — stopa tako v 14. leto življenja. Prvič je bil z njo svetovni rekord dosežen 20. maja 1961, ko je Danes dosegel 4,83 m, višino, ki danes na velikih tekmovalnih področjih za ogrevanje. Napredki od tistega dne znaša 82 cm. Prej so za skoraj enak razlika grobarili skoraj 49 let in slučajno je bila znašala 4,02 tudi prvi uradni svetovni rekord te atletske panoge. Dosegel ga je Marcus Wright leta 1912.

Rekord je bil le redkokdaj na razpolago Evropejcem. V letih 1922, 1923 in 1925 ga je 4-krat popravil Norvežan Hoff, leta 1962 Finec Nikula — ki je tudi prvi (sicer v dvorani) skočil preko 5 m, z Nordwiga pa je leta 1970 napočila boljša doba za staro celino in v Münchnu se je prvič zgodilo, da ni na olimpijskih igrah zmagal Američan. Rekorderja sta bila pred tem klasično kolearsko dirko v tej kategoriji za 9. pokal Lonjerja, ki bo letos potekala po nekoliko spremenjeni poti in postaja eno izmed najlepših tekmovalj v naši državi ter v Venetu, saj privablja vsako leto več tekmovalcev.

Legendarni Cornelius Warmerdam je tako preko 4,77 m skočil kar s palico iz bambusa in minilo je nato 15 let preden so leta 1957 ta rezultat popravili. S palico iz aluminija so rekord popravili samo 2-krat. Bila je res nekoliko lažja od naravne in varnejša, vendar preloza.

Med rekorderji najdemo Bragg, ki je nato na filmskem platnu postal Tarzan, Sternberg, ki si je med akrobatsko vajo še zelo mlad izločil hrbtnost, in Pennella, ki ni nikoli dosegel važne zmage. Enoletni pojav je bil Hansen, ki pa je zadel v črno in zmagal na igrah v Tokiu. Nov rekord Roberta morda na javlja nov potres in morda tudi polemiko glede materiala novih palic.

Evropa bi namreč ugnela investirati svoj vpliv v začasno preprovo «banan» ali na določitev maksimalnih norm pri izdelavi. Blizu so namreč olimpijske igre in do Montreala bi se Evropejci morda še ne ugneli zanesljivo naučiti nove tehnike.

Razvoj svetovnega rekorda (do druge svetovne vojne veljavni rekordi ob koncu vsake desetletja): 3,06 Wheeler (VAB) 1866 neuradno; 4,02 Wright (ZDA) 1912; 4,09 Foss (ZDA) 1920; 4,30 Barnes (ZDA) 1930; 4,60 Warmerdam (ZDA) 1940; 4,77 Warmerdam (ZDA) 1950; 4,78 Gutowski (ZDA) 1957; 4,80 Bragg (ZDA) 1960 (s palico iz umetnih vlaken); 4,83 Davies (ZDA) 1961; 4,89 Uelses (ZDA) 1962; 4,93 Turk (ZDA) 1962; 4,94 Nikula (Finska) 1962; 4,95 Pennell (ZDA) 1963; 4,98 Pennell (ZDA) 1963; 5,00 Sternberg (ZDA) 1963; 5,03 Sternberg (ZDA) 1963; 5,13 Pennell (ZDA) 1963; 5,20 Pennell (ZDA) 1963; 5,23 Hansen (ZDA) 1964; 5,28 Hansen (ZDA) 1964; 5,32 Seagren (ZDA) 1966; 5,34 Pennell (ZDA) 1966; 5,36 Seagren (ZDA) 1967; 5,38 Wilson (ZDA) 1967; 5,41 Pennell (ZDA) 1968; 5,44 Pennell (ZDA) 1969.

ROD MODREGA

TABORNIŠKI KOTIČEK

GORICA

ORIENTACIJSKI POHOD

V okviru partizanskega shoda, ki je na sporedu danes v Zagradu, organizirata SK Kras ekipi planinskih skokov orientacijski pohod s tematiko NOB. V duhu naše organizacije pa so prav taki shodi in tekmovalnosti, zato smo prijavili tri ekipe: eno iz Gorice, eno iz Trsta ter ekipo družine Zapadni mejašev, ki deluje v zgonski občini.

SLOVENSKI FILMI

Slovenska prosvetna zveza prireja v sodelovanju z italijanskimi filmskimi krogi pregled slovenskega filma v povojni dobi. V programu delovanja naših starejših članov smo vključili tudi ogled nekaterih filmov te serije, ki se vrta v škedenjski kinodvorani.

VELIKA PLANINA

Za velikonočne praznike se je skupina naših bratov odpravila na smučanje na Veliko planino nad Kamnikom, kjer nam je bila na razpolago kočja Zveze tabornikov Slovenije. Padli smo ravno v neurje in ni manjkalo ne sneženja, ne vetra, vse skupaj pa je bilo zavito v prav goščo meglo. Smučalci smo lahko le en dan. Snega je bilo na pretek. Poleg tega pa so na Veliki planini uredili še nekaj novih vlečnic, tako da ima človek težavo le z izbiro.

Včeraj sta stopila na skupno žiljensko pot

MAGDA KRIZMANČIĆ

in VOJKO PETAROS

8D Breg jima čestita ter želi obilo sreče in razumevanja.

V GORICI ZAKLJUČENA NAŠA AKCIJA «ŠPORTNIK LETA»

IVAN PLESNIČAR PREJEL PRIZNANJE

Izrebal so tudi imena bralcev, ki so sodelovali v naši anketi

V novih prostorih Primorskega dnevnika v Gorici je v petek zvečer bilo nagajevanje najboljših zamejskih športnikov. To pobudo je izpeljala športna redakcija našega dnevnika, v njej pa so sodelovali predlagani imena. Športnik, ki je dobil največ glasov, je bil proglašeno za «Športnika leta 1974». Le-tošnje priznanje je slo nogometašu Ivanu Plesničarju iz Standreža, ki je dobil 1754 glasov. Za najboljšo športnico leta pa je bila proglašena namiznoteniska igralnica in večkratna italijanska reprezentantka Sonja Milčič, ki se je sicer uvrstila na 5. mesto skupne lestvice (dobila je 580 glasov).

Na petkovem nagajevanju je bilo prisotnih veliko predstavnikov športnih društev.

V imenu Primorskega dnevnika je goste pozdravil njegov odgovorni urednik Gorazd Vesel. Poudaril je važno vlogo, ki jo ima šport v naši narodnostni skupnosti. «Zato,» dejal, vse naše organizacije podpirajo vsako športno udejstvovanje. Še posebno Slovenska kulturno-gospodarska zveza polaga veliko važnost na šport in s tem neposredno na mladino, ki je zagotovilo za naš nadaljnji obstoj. Športno udejstvovanje v manjšinskem okolju je tudi izraz narodnoobrambe ter volje po ohranitvi tega, kar smo si pridobili.

Prav zaradi tega spremljamo pri Primorskem dnevniku z veliko pozornostjo vsako športno manifestacijo. Športno uredništvo v razniški akciji (ena izmed teh je prav imenovanje športnika leta) skuša povezovati čitatelja z uredništvom.

Vesel je nato omenil specifičen problem za Gorisko, in sicer pomanjkanje ustreznih telovadnic za naše športnike. Povedal je, da bo do prav zaradi tega v Gorici zgradih poleg Kulturnega doma športno halo, v kateri se bodo naši mladinci zbirali in vzgajali v slovenskem duhu.

Pred nagajevanjem najboljših zamejskih športnikov je Rudi Pavšič podelil predsedniku športnega društva Juventina pokal, ki ga je ekipa osvojila lansko leto v anketi najboljših slovenskih nogometnih ekip.

Zaradi odsotnosti nekaterih nagajencev so podelili samo tri priznanja in sicer je košarkarju Robiju Klobasu izročil Marko Waltritsch, planincu Vojku Slavcu Dino Roner ter letošnjo zmago «Športniku leta» Ivanu Plesničarju Gorazd Vesel.

Pred zaključkom prijetnega večerja je Ivan Plesničar izrebal štiri najst glasovnic, ki so jih poslali naši čitatelji. Nagrade so dobili:

Mario Sušteršič, Ul. Brandesia 75/3, Trst (enoletno brezpalčno naročnino Primorskega dnevnika) I. van Kresevič, Zgonik 49 (enoletno brezpalčno naročnino Primorskega dnevnika), Viktor Vizin, Pevma 8, Gorica (enoletno brezpalčno naročnino Primorskega dnevnika), Venko Pahor, Križ 426, Trst (enoletno brezpalčno naročnino na revijo Dan), Franc Lukman, Ulica 24, maja, So-

vodnje (enoletno brezpalčno naročnino na revijo Dan), Oskar Tence, Križ 125, Trst (enoletno brezpalčno naročnino na revijo Dan), Vilko Gergolet, Gostilna «Baitas» Peč, Sovodnje (enoletno brezpalčno naročnino na mladinsko revijo Galeb), Milica Čok, Lonjerška cesta 338, Trst (enoletno brezpalčno naročnino na mladinsko revijo Galeb), Srečko Budin, Salež 59, Zgonik (enoletno brezpalčno naročnino na mladinsko revijo Galeb), Olga Brisk, Mihaelova ulica 10, Standrež (dobi «Knjigo o športu»), Jelka Cosutta, Križ 38, Trst (dobi knjigo «Leksikon športnih panog»), Ivan Calja, Ulica Muragione 24, Trst (dobi knjigo «Raj pod Triglavom»), Alenka Komic, Ulica Bivio 7, Steverjan (dobi knjigo «Brezna in vrhovi») ter Sergij Sotić, Opčine (dobi knjigo «Pot iz planin»).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Čitatelji, ki so bili izrebrani, obveščamo, da bodo lahko nagrade dvignili na športnem uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu (to velja za čitatelje s Tržaškega) ter na uredništvu goriske podružnice Primorskega dnevnika (čitatelji z Goriskega).

Po velikonočnem premoru se bodo nogometna prvenstva v amaterskih ligah danes zopet nadaljevala. Na sliki: naraščajnska tekma med Primorcem in Giarizolami

ŠAHOVSKA PANORAMA

V Moskvi se je končal finalni dvoboj med Nano Aleksandrijo in Irevo Levitino za izvaliko svetovne prvakine None Gaprindašvili. Dvoboj, ki bi se moral končati po dvanajstih partijah se je zaradi neodločenega rezultata 6:6 moral nadaljevati do prve zmage. Tudi v nadaljevanju dvoboja sta nasprotnici razmislili štiri partije in v sedemnajstih partijah je Aleksandrija uspelo zmagati in tako je z rezultatom 9:8 prvič postala izvalika svetovne prvakine. K njenemu uspehu je prav tako prispeval njen sekundant vemojster Gurgendize, ki je že deset let trenira svojo varovanko.

Dvoboj je znova dokazal, da tudi ženski šah napreduje in lahko v dvoboju Gaprindašvili — Aleksandrija pričakuje zanimivo borbo, čeprav je trenutni rezultat med njima pet remijev in ena zmaga za Nono Gaprindašvili. Oglejmo si odločilno 17. partijo, ki se je v sicilijanski otvoritvi končala z zmago Aleksandrije.

Aleksandrija — LEVITINA
Sicilijanska obramba
1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cd4 4. Sd4: a6 5. Sc3 Sc6 6. g3 Sg6
Nastala je Pausenova varianta sicilijanke, ki sta je nasprotnici kar šestkrat uporabili v dvoboju, vendar tokrat prvič v tem zaporedju.

7. Sd3 d6
Za črna je možno nadaljevanje: 7... Sa5 8. Lg2 Sc6 9.0-0 d6 10. Sd2 Ld7 11. b3 Le7 12. Lb2 Tc8 s proti f4r6.
8. Lg2 Ld7 9. 0-0 Sc8
Igrano potezo je večkrat uspešno uporabil vemojster Tajmanov, ki je velik poznavalec Paulsenove varian-
10. a4 Le7 11. De2
Aleksandrija ne nadaljuje po vzoru partije Romanšina — Tajmanov SZ. 1974, kjer je sledilo 11. a5 0-0 12. De2 Dc7 13. Td1 Lf6 14. Le3 Lc3: 15. bc3 Sc5 s proti igro črna.
11.0-0 12. Td1 Dc7 13. f4! Preprečuje skok skakaču na polje e5.
13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

13... f5 13. e5 Lc6.
14. Le3 Td8 15. a5 Lc3:
Levitina se je odpovedala lovskemu paru za ceno slabitve belega daminega krila, vendar pa bila pozicija nudi več maneverskega prostora, zato odločitev Levitine ni bila pravilna.

NOGOMET

ZA TEKMO Z ITALIJO

POLJAKI SKLICALI REPREZENTANCO

Srečanje bo 19. aprila v Rimu

VARSAVA, 5. — Tehnični komisar poljske državne nogometne reprezentance je sklical igralce, ki bodo 19. aprila nastopili proti Italiji na olimpijskem stadionu v Rimu. Tekmo bodo odigrali v okviru tekmovalnega evropskega pokala narodov (5. skupina).

Slicani so bili naslednji igralci:

VRATARJA: Jan Tomaszewski (Lodz), Jan Karwecki (Poznan).

BRANILCI: Antoni Szymanowski (Krakow), Jerzy Gorgon (Gornik), Henryk Jaworski (Szczecin), Wladyslaw Zmuda (Wroclaw), Jer-

zy Wyrobek (Ruch Chorzow), Piotr Drzewiecki (Ruch Chorzow).
KRILCI: Kazimierz Deyna (Legia Varšava), Leslaw Cmikiewicz (Legia Varšava), Henryk Kasperczak (Mielec), Zygmunt Masezyk (Ruch Chorzow).
NAPADALCI: Grzegorz Lato (Mielec), Andrzej Szarmach (Gornik), Robert Gadocha (Nantes), Kazimierz Kmiecik (Krakow), Jozef Kwiatkowski (Wroclaw).

V 1. jugoslovanski nogometni ligi so včeraj odigrali tekmo: Partizan — Čelik 2:0

ODBOJKA

TURNIR PRIJATELSTVA

Kras premagal Olympio Bor premočan za Dom

Povratni srečanja bosta v četrtek

Kras — Olympia 3:1
(17:15, 15:5, 8:15, 16:14)

KRAS: Drasici, B., in L. Milič, Skrnk, I. in L. Budin, Marušić, Ves-

naver in Živec.
OLYMPIA: Nardin, Spazzapan, Černić, Kranner, M. in S. Čotić, Ma-

lič, Lavrenčić, Ferfoglia in Pavletić.
Sodniki: Zaccagnina, Dorignuzzi in

Verona.
V prvi polfinalni tekmi moškega odbojarskega turnirja prijatel-

ljala ekipa Krasa za velikega favorita, pa je razplet dogodkov na igrišču potekal skoraj povsem enakovredno in ni veliko manjkalo, da bi Goričani pripravili presenečenje. Sicer je treba poudariti, da so krasovci izkoristili to srečanje za preizkušnjo raznih sistemov in posameznikov: v tem pogledu je bila tekma vsekakor zelo koristna.

Goriški odbojkarji so stopili na igrišče brez vsakršnega predznanja in so s svojo dinamično igro ter z dobrim kritjem bloka nevtiralizirali napadalne pobude »belo-rdečih«. Krasovci so izbojevali zmago predvsem po zaslugi večje udarne moči na mreži, čeprav je na nasprotni strani odlični Spazzapan večkrat uknil Krasovo obrambo. V perspektivi tega prvega srečanja imajo Goričani še nekaj možnosti, da v povratnem srečanju, ki bo v četrtek v Gorici, ogrozijo kvalifikacijo krasovcev v skupni del turnirja prijatelstva, ki bo letos na Reki.

Prvi set je bil najlepši (tako s tehničnega, kot z dinamičnega vidika) in Olympia je bila na robu delne zmage, vendar si je pri stanju 14:13

zapravila set-žogo.
V drugem setu so krasovci zaigrali učinkovitejšo in so gladko zmagali, v tretjem pa so Goričani z živahnostjo in prodorno igro zasluženo nadigrali domačine.

V četrtem setu je po vodstvu Krasa s 6:2 Olympia izenačila, vendar se je predstavnikom obsokega mesta zataknilo pri stanju 14:14 in Kras je slavil gladko, vendar ne preveč blestečo zmago.

—bs— 0:3

Dom — Bor

(5:15, 2:15, 6:15)

DOM (Gorica): Prinčič, Faganel, Nanut, Butkovič, Zuanic, Černić in Komel.

BOR: Kralj, Kodrič, Mose, Neubauer, Požar, Prašelj, Ugrin, Žerjal, Vodopivec.

Sodnik: Pelesson Giorgio; straniski: Del Degan Renzo; zapisnikar:

ODBOJKA

V 2. ZVEZNI LIGI

DERBI PRIPADEL EKIPI FUŽINARJA

Sedma zmaga Bovca v 1. slovenski ligi

Slovenski derbi dveh trenutno najboljših slovenskih moštev ni postal stregel s kvaliteto in razburljivo odbojko, kot pretekla leta. Za po- prečno igro, ki sta jo moštvi prikazali to pot, je več razlogov. Z neupravičenim polomom na Reki pred nekaj koli so si Ravenčani v mrtvem tekni z odličnimi Karlovčani pripravili tudi teoretične možnosti za naslov prvakov. V moštvu je tako splahnela vsa volja in koncentracija. Psihična bitka s Karlovčani jih je precej utrudila in fantom trenerja Filipovića ne gre za to nobena graja. Za nameček je za Salonit poteval na Ravne brez

tušarja, kapetana in stebra kanal- skega lugaša. Kanalci so se tako že doma odrekli ambicijam po mo- rebitem presenečenju.
V takem vzdušju je potekala tek- ma na Ravnah, ki si jo je ogleda- lo le nekaj 60 gledalcev. Reči pa je treba, da sta moštvi kljub vse- mu povedanemu prikazali lepo in dinamično igro. V nadaljevanju je tempo sicer splahnel, gostje pa kljub temu niso uspeli držati ko- raka z dobrimi domačini.

Za Kanalce je razveseljivo, da je v tej tekmi odlično zaigral Bo- ris Jelavič, ki veliko obeta in bi znal s trdim delom nadoknaditi čas, ki ga je prebil med košarkar- ji ter se razviti v odličnega igralca. Izola je bila v tem kolu prosta, medtem, ko so Mariborčani pre- pričljivo premagali reški Partizan, kateremu je uspelo domačinom iz- tragati prvi set.

Rezultata tekem:
Fužinar — Salonit 3:0
(15:12, 15:7, 15:9)
Maribor — Partizan 3:1
Vrstni red in točke:
Karlovac 34, Fužinar 26, Metalac 22, Interpet 18, Salonit 16, Mladost 14, Maribor 12, Čajavec 10, Jedinstvo 10, Partizan 8, Izola 4.

...
Bovčani so izbojevali sedmo pr- venstveno zmago v tej sezoni v 1. slovenski ligi in so ob sedmih po- razih točno v sredini prvenstvene lestvice. Koprčani so se s porazom doma v tekmi z Jesenicami znašli pri dnu, v nevarnem polo- žaju za izpad iz lige. Tekma med Bovcem in mariborskim Branikom je imela dva »polčasa«. V prvem so gostje povedli v setih z 2:0, v drugem pa so domačini uspeli naj- prej izenačiti, nato pa zmagati. Preobrat gre predvsem na račun slabe telesne pripravljenosti gostov, ki niso zdržali naporov petih set- ov. Bovčani so igrali slabše kot smo jih vajeni gledati in niso na- vdušili.
Koprčani so ponovno ostali praz- nih rok, čeprav so precej namuči- li favorita z Jesenic, ki bje s črnuško Savo neusmiljen boj za prvaka. Domačinom je uspelo o- svojiti 3. tretji set in so v 4. vodili skoraj do konca, ko so morali pri- znati premoč gostov.

Rezultata tekem:
Bovec — Branik 3:2
(11:15, 10:15, 15:11, 15:13, 15:8)
Koper — Jesenice 1:3
(9:15, 11:15, 16:14, 12:15)
Vrstni red in točke:
Sava 24, Jesenice 24, Bled 20, Mežica 18, Branik 16, Bovec 14, Poljskava 12, Gaberje 10, Koper 4, Novo mesto 4, Kamnik 4.

E. Hvalica

ŠAH

V INTERLIGI

Po osmih odigranih kolic prevladuje izenačenje

Predzadnje kolo bo 8. t. m. v Trzinu

V nadaljevanju šahovskih tekmo- vanj v interligi, v kateri, kot je znano, igra po šest šahovskih ekip s področja šahovske federacije Fur- lanje - Julijske krajine in s pod- ročja primorske šahovske zveze, tekmujejo vsak mesec po enkrat. Piran je bil tudi tokrat prijazen gostitelj številnih šahistov in lju- bi teljev kraljevske igre. Tudi organi- zator prireditve, šahovsko društvo Piran, se je s svojim predsedni- kom Plesničarjem potrudilo, da je bilo bivanje šahistov prijetno kot tudi, da je prireditev povsem us- pela.

Odigrali so sedmo in osmo kolo. Ekipa se na vsakokratna srečanja res dobro pripravilo, kar je raz- vidno iz samih rezultatov in bolj kot gre tekmovalje v tej svojevrst- ni mednarodni prireditvi h koncu, bolj so vsa srečanja polna zanimi- vih borb in so do konca izidi ne- gotovi. Vsekakor se že sedaj vidi, da bo za prvi dve mesti najbolj za- nimiva borba med ekipama Trsta in Idrije, saj je po končanem 8. kolu med njima samo pol točke razlike, kar pomeni, da bo dalo zmagovalca verjetno njihovo med- sebojno srečanje. Ekipa iz Vidma resno posega po 3. mestu, medtem ko bo borba za četrto, peto in še- sto mesto do konca negotova. Pa pogledimo rezultate.

V sedmem kolu sta se razšla Piran in Nova Gorica s 3:3. Videm je odpravil Čedad s 4,5:1,5, Sežana — Trzin 2:4, Pordenon — Idrija 0:6, Gorica — Ilirska Bistrica sta igrali 3:3 in Tolmin — Trst 2,5:3,5.

V osmem kolu so se srečali Idrija — Gorica 5:1, Tolmin — Sežana 2:4, Trst — Ilirska Bistrica 6:0, Trzin — Piran 3:3, Nova Gorica — Videm 2,5 proti 3,5, v korist Vidma, Čedad je odpravil Pordenon s 4,5:1,5.

Po odigranih osmih kolic so do konca preostala še tri kola. Vodi eki- pa Trsta s 34,5 točke, pred Idrijo, ki ima 34 točk, Vidmom s 30 toč- kami, Nova Gorica je zadržala s 25,5 točke četrto mesto, sledijo Pi- ran s 24, Gorica z 22,5, Sežana, ki ima 22 točk s sedmim mestom, Tol- min je z 21 točkami osmi. Naslednja mesta imajo Čedad z 20 točkami, Ilir- ska Bistrica 19, Trzin 18 in Pordenon pol točke manj. Ker razlike med posameznimi ekipami niso velike, niti po vrstnem redu, kot tudi z ozi- rom na doseženo število točk, se bo do zaključka tekmovalja gotovo še precej spremenilo.

Predzadnje, to je deveto in deseto kolo bo 8. aprila v Trzinu, kjer bo tamkajšnji agilni šahovski klub spraj- lel vseh dvanajst ekip. Zaključek tek- movalja ter razdelitev pokalov in priznanj pa bo 13. maja v Lipici.

B. F.

V jugoslovanskih zveznih roko- metnih ligah so včeraj med drugi-

V sredo zvečer je bilo »Na jami« v Boljuncu zelo veselo. Manjkalo ni pristne domače kapljice, niti domačega pršuta, na mizi pa je bil tudi brodet s sipami, ki sta ga pripravila »Riba« in »Volka«. Vse to pa zato, ker se je Volko Petarsova sklenila čezeniti in je na fantov- ščini moral plačati ta »davek«. Vesela fantovska družba je nato na- brala 50.000 lir ter jih podarila Volku, ta pa je to vsoto izročil pred- sedniku Brega za njegovo društvo. Na sliki: Volko Petarsova (levo) in Bregov predsednik Silvan Kljabin

SMUČANJE

SP ZA POKLICNE SMUČARJE

Kashiwa vodi

CERVINIA, 5. — Na predzad- njem tekmovalju za svetovni pokal poklicnih smučarjev v veselalomu so dosegli take uvrstitve:

1. Werner Bleiner (Avstrija)
2. Kashiwa (ZDA)
3. Augert (Francija)
4. Hefti (Švica)
5. Lestvica za svetovni pokal:
1. Kashiwa (ZDA) 345
2. Duvillard (Fr.) 321
3. Odermatt (Šv.) 247
4. Augert (Fr.) 216
5. Pyles (ZDA) 178
6. Stüfer (Av.) 167
7. Woodcock (Kanada) 142
8. Bleiner (Av.) 139
9. Russel (Fr.) 99
10. Mignod (Fr.) 99

V nadaljevanju svetovnega hokej- skega prvenstva na ledu v Münchnu je CSSR premagala tudi Švedsko s 5:2 (2:0, 0:0, 3:2) in trenutno vodi na lestvici z dvema točkama naskoka pred SZ, Finsko in Švedsko.

Kot poročamo na prejšnji strani je bilo v petek v našem goriskem uradistu nagajevanje najboljših zamejskih športnikov za leto 1974. Na sliki: Gorazd Vesel, odgovorni urednik našega dnevnika, izroča plaketo »Športniku leta 1974« Ivanu Plesničarju

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 10.00 — ameriški: MI- KJEV ROJSTNI DAN;

ob 16.00 — ameriški: BIVSI PRI- JATELJ KID;

ob 20.00 — nemški: KAKO TO POVEDATI SVOJI HČERI.

IZOLA: ob 10.00, 16.00, 18.00 in ob 20.00 — ameriški: ZLOMLJENA PUŠČICA.

ŠKOFIJE: ob 16.30 in 19.30 — ame- riški: GRAJSKI STOLP — ČU- VARJI GRADU.

PIRAN: ob 10.00 — ameriški: ČLO- VEK V DIVJINI;

ob 16.00 in 20.00 — ameriški: CR- NI IZZIV;

ob 18.00 — angleški: DIRKA ZA ČASOM.

PORTOROŽ: ob 20.00 — filmsko gledališče: PRICE IN MORILCI.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna zdravniška služba od 7. ure zjutraj v nedeljo, do 7. ure zjutraj v ponedeljek.

PRIREĐITVE IN ZABAVE

Čez nedeljo bodo odprti na obah vsi zimski plavalni bazeni, kegl- ljišča in drugi športni objekti.

ŠPORTNE PRIREĐITVE

Tinjan: ob 14. uri prva dirka za državno prvenstvo v motokrosu 59 in 125 ccm.

Koper: ob 16. uri Koper - Ilirja; prvenstvena tekma slovenske nogometne lige.

Dekani: ob 16. uri Jadran - LTH (conska nogometna liga).

Šmarje: ob 15.45 Branik - Brda (primorska nogometna liga).

Izola: ob 11. uri Izola - Slovenj Gradec; prvenstvena tekma sloven- ske rokometne lige - moški.

Izola: ob 10. uri Izola - Slovan; rokomet (ženske).

ZLATA PRILOŽNOST

V SE

naše zlate ročne ure
s posebnim 20% popustom

- Dragulji
- Dragi kamni
- Nakit
- Srebrnina
- Hišne ure

Popusti od 5% do 20%

Novi modeli ročnih ur
DARWIL 75 po posebnih cenah
50 kreacij

Stalna razstava

Cene še brez povišaka

emissione di

buoni del tesoro bq 1979 9% quadriennali

Emisija štiriletnih zakladnih za- dolžnic 1979 z 9 odst. obrestmi

Po 96 lir za vsakih 100 nominalnih

1050%

dejanski donos

Operacije za obnovitev devetletnih zadolžnic 1975, ki so zapadle 1. aprila, ter operacije za podpis novih štiriletnih zadolžnic po 9% so v teku pri Banca d'Italia, pri kreditnih podjetjih in zavodih, kot tudi, izključno za obnovitev zadolžnic, tudi pri poštini uradih. Nove zadolžnice in ustrezne obresti so oproščene sedanega in bodočega neposrednega davka, davka na dediščino, davčnih dajatev v primeru darilnega prenosa med živimi, pri ustvarjanju dote in dru- žinskega premoženja ter davka na dohodek fizičnih oseb, davka na dohodek pravnih oseb in lokalnega davka na dohodek. Obnovitvene operacije se bodo zaključile 16. maja 1975, vtem ko bo za nove štiriletnne zadolžnice

javno vpisovanje do 18. aprila